

**Uitvoeringsplan
Openbare Ruimte
2019**

Eenheid Beheer & Realisatie
Team Openbare Ruimte

Inhoudsopgave

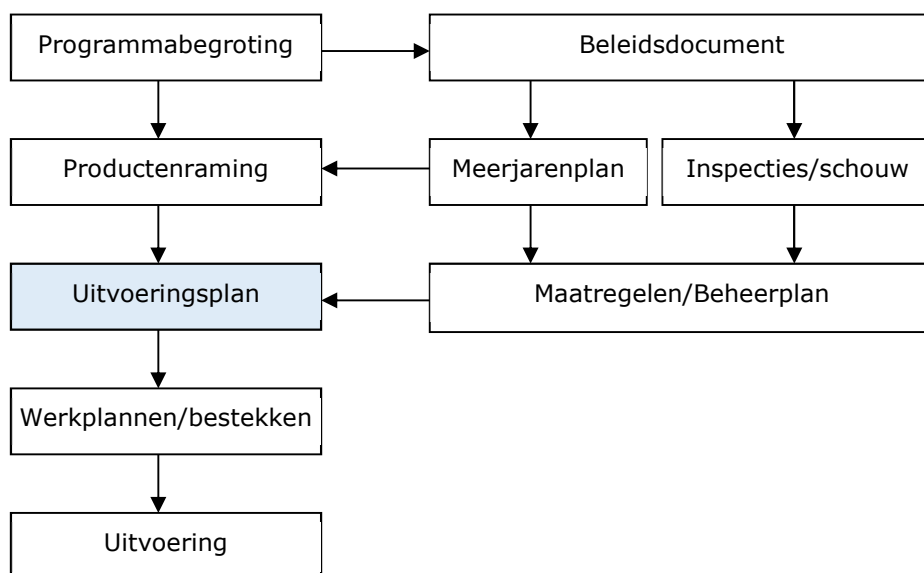
1	Inleiding	2
2	Terugblik 2018.....	4
2.1	Wegen.....	4
2.2	Verkeer	5
2.3	Groenbeheer	6
2.4	Sport en Spelen.....	7
2.5	Water en kunstwerken.....	8
2.6	Riolering.....	10
2.7	Begraven.....	13
3	Uitgangspunten en beleid	14
3.1	Wegen.....	17
3.2	Verkeer	18
3.3	Groenbeheer	18
3.4	Sport en Spelen.....	19
3.5	Water en kunstwerken.....	19
3.6	Riolering.....	20
3.7	Begraven.....	20
4	Activiteiten 2019	21
4.1	Integrale activiteiten	21
4.2	Wegen.....	21
4.3	Verkeer	27
4.4	Groenbeheer	31
4.5	Sport en spelen	39
4.6	Water en kunstwerken.....	42
4.7	Riolering – exploitatie.....	46
4.8	Riolering – investeringen	51
4.9	Begraven.....	52
5	Uitvoeringskaarten 2019.....	54

1 Inleiding

Voor u ligt het uitvoeringsplan voor het onderhoud van de Openbare Ruimte in Steenwijkerland. In dit uitvoeringsplan zijn de geplande werkzaamheden in 2019 samengevoegd voor de producten die verband houden met het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Het gaat hierbij om onderstaande beleidsproducten.

Productgroep	Producten	programma
Wegen	<ul style="list-style-type: none"> • Wegen, straten en pleinen • Gladheidsbestrijding • Openbare Verlichting 	Mijn Steenwijkerland
Verkeer	<ul style="list-style-type: none"> • Verkeer • Verkeersmaatregelen • Openbaar Vervoer 	Mijn Steenwijkerland
Groenbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Natuurbescherming • Openbaar groen 	Mijn Steenwijkerland
Sport en spelen	<ul style="list-style-type: none"> • Groene sportvelden en terreinen • Speelvoorzieningen 	Mijn Steenwijkerland
Water en Kunstwerken	<ul style="list-style-type: none"> • Bruggen (kunstwerken) • Binnenhavens en waterwegen • Recreatieve voorzieningen 	Mijn Steenwijkerland
Riolering	<ul style="list-style-type: none"> • Riolering en waterzuivering 	Mijn Steenwijkerland
Begraven	<ul style="list-style-type: none"> • Lijkbezorging 	Mijn Steenwijkerland

Het uitvoeringsplan vormt een belangrijke schakel tussen de bestuurlijke producten van de gemeente en de operationele werkzaamheden. In onderstaand schema is die positie aangegeven.

In het uitvoeringsplan is per product aangegeven welke activiteiten er voor 2019 staan gepland. Ook is aangegeven wat de geraamde kosten van die activiteiten zijn en wie de werkzaamheden gaat uitvoeren.

De ambtelijke verantwoordelijkheid voor het opstellen en bewaken van het uitvoeringsplan ligt bij de regisseurs van de verschillende clusters van het team Openbare Ruimte. De volgende clusters zijn betrokken bij dit uitvoeringsplan:

- Wegen en Verkeer
- Riolering en Water
- Groen en Spelen
- Begraven

De regisseurs worden met rapportages op de hoogte gehouden van het verloop van de werkzaamheden. Wanneer er onder- of overschrijdingen van de geraamde kosten aan lijken te komen, kijken we eerst of dit op te vangen is binnen de kaders van het uitvoeringsplan. Is dit niet het geval, dan leggen we een voorstel voor her-prioritering voor aan de verantwoordelijke portefeuillehouder. Als het buiten de kaders van het beleidsproduct valt, dan melden we dit in de perspectief- of najaarsnota, of de jaarrekening.

2 Terugblik 2018

Wat is er het afgelopen jaar allemaal gedaan.

2.1 Wegen

Wegen, straten en pleinen

In het afgelopen jaar is groot onderhoud uitgevoerd aan 58.700 m² asfalt en 8.500 m² elementenverhardingen.

Belangrijke projecten

- Herinrichting Tukseweg Tuk: samen met bewoners is een plan uitgewerkt voor de herinrichting van het deel van de Tukseweg vanaf de kruising met de Oldemarktseweg in zuidelijke richting tot de overgang naar asfaltverharding in Tuk. In 2018 is gestart met de eerste fase van het werk. De werkzaamheden moeten uiterlijk 1 mei 2019 klaar zijn. Provincie Overijssel heeft voor dit project een bijdrage toegezegd vanuit de Doeluitkering Verkeer & Vervoer (DUV&V).
- Belangrijke wegen uit het asfaltbestek: levensduurverlengende maatregelen zijn uitgevoerd aan de Markerbroekweg, De Auken en Steenwijkerdiep Noord.
- Aanleg bermverharding: dit jaar is gestart met de structurele aanleg van bermverharding bij het asfaltonderhoud. Er is 19,6 km bermverharding aangebracht.

- Herstel basketbalplein Oostermeenthe: het basketbalplein is voorzien van nieuwe betonverharding.

Onkruidbestrijding op verharding

De bestrijding van onkruid op verharding maakt onderdeel uit van het integraal beeldbestek openbare ruimte. Dit bestek wordt door de NoordWestGroep uitgevoerd. Bij de bestrijding wordt gebruik gemaakt van vegen, borstelen en branden.

Gladheidsbestrijding

Afgelopen seizoen hadden we te maken met veel weeralarmen voor zeer lage temperaturen en sneeuw. 30 november 2017 was de eerste strooiactie in de avond. Strengere vorst, sneeuw of regen; we hebben alles meerdere malen meegemaakt. De sneeuw midden december zorgde in één week voor tien strooibeurten. Aan het eind van het seizoen dook de temperatuur nog een keer even fors naar beneden. Ook dat zorgde nog voor een aantal strooiacties. Er is in de dit seizoen 35 keer gestrooid, dat is iets meer dan vorig seizoen (32 keer). De sneeuwplough is vijf keer ingezet. Vóór elke uitruk is een Twitterbericht verstuurd. We hebben inmiddels zo'n 800 volgers. Er zijn een aantal vragen gesteld over het strooibeleid en de uitvoerende werkzaamheden. Al deze zaken zijn met de melders besproken en opgelost. Er zijn acht strooiroutes, waarvan er nu vier door derden worden gestrooid.

Openbare verlichting

Het onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd door aannemer Van Gelder. Hiervoor is een meerjarig onderhoudscontract afgesloten.

	Storingen	Schades en vandalisme	Totaal
Meldingen	1081	119	1200

Er is gestart met de grootschalige vervanging en ombouw naar LED. De animo vanuit de bewoners om mee te denken over de openbare verlichting in hun straat kan beter.

Kabels en leidingen

In 2018 zijn 113 vergunningen / instemmingsbesluiten afgegeven voor de aanleg van kabels en leidingen in de openbare ruimte en 505 meldingen gedaan voor kleine graafwerkzaamheden.

2.2 Verkeer

Verkeer

Actieplan verkeersveiligheid

Samen met de VVN-afdeling Steenwijkerland zijn diverse verkeerseducatieprojecten uitgevoerd. Zo zijn er praktijkverkeersexamens gehouden in Steenwijk en Vollenhove. Ruim 393 leerlingen hebben hieraan deelgenomen. Daarnaast zijn projecten als ANWB Streetwise en de Dode Hoek op de basisscholen uitgevoerd.

VVN Steenwijkerland

Er is een goede samenwerking tussen VVN-afdeling Steenwijkerland, de politie en gemeente Steenwijkerland. Als er bij één van de partijen meldingen binnen komen over onveilige situaties, dan is hierover contact met elkaar. Eén van de actiepunten is dat VVN Steenwijkerland ter plaatse gaat meten. Als er veel (of grote) snelheidsovertredingen zijn, houdt de politie ook steekproefsgewijs controles. En vanuit de gemeente worden matrixborden geplaatst waarmee de automobilist bewust gemaakt wordt van zijn snelheid.

Verkeersmaatregelen

Onderzoeken

Er is onderzoek gedaan naar de parkeersituatie rond de Kampstraat in Steenwijk en de Oostermeenthe. Daarnaast zijn verkeerstellingen uitgevoerd rond Giethoorn om inzage te krijgen in de verkeersstromen. Aan de Beulakerweg in Giethoorn zijn snelheden gemeten naar aanleiding van klachten.

Giethoorn

In Giethoorn is een deel van de Ds. J.J. Ketstraat heringericht. Hierbij is de laad- en losplek aangepast om de (geluids-)overlast van bevoorradend verkeer te verminderen.

Blokzijl

Samen met Plaatselijk Belang Blokzijl is gekeken naar de verkeerssituatie in Blokzijl en naar een oplossing met een alternatieve ontsluiting aan de zuidzijde. Er is een haalbaarheidsonderzoek met daarin twee varianten van een oplossing.

Verkeersveiligheid in de schoolomgeving

Voor de schoolomgeving rond de Wiedekieker in Sint Jansklooster en De Opstap in Heetveld zijn plannen aangeleverd. De omgeving rond de Wiedekieker is aangepast. Om de Opstap na het schooljaar 2018-2019 sluit, is hier alleen bebording geplaatst. Voor deze projecten is door de provincie Overijssel een bijdrage verleend in het kader van de Doeluitkering Verkeer en Vervoer (DUV&V).

Bewegwijzering

Er is gestart met de inventarisatie en actualisering van de fietsbewegwijzering in de gemeente. De Nederlandse Bewegwijzeringdienst werkt aan een bewegwijzeringsplan (ANWB-borden). Hieruit wordt de onderhoudsbehoefte voor de komende jaren bepaald.

Kleine verkeersmaatregelen

De kruising van de Hooidijk met de Melkweg is aangepast. Door het aanbrengen van middengeleiders is een veilige oversteek voor fietsers gecreëerd. Voor dit project is door de provincie Overijssel een bijdrage verleend vanuit in het kader van de Doeluitkering Verkeer en Vervoer (DUV&V).

Verkeersborden

In 2018 zijn aan verschillende PBW 's borden voor WhatsApp buurtpreventie ter beschikking gesteld. In de gehele gemeente zijn circa 200 verkeersborden vervangen.

Openbaar vervoer

In 2018 is de "analyse van het openbaar vervoer in Steenwijkerland" opgeleverd die samen met bewoners en ondernemers is opgesteld. Hierin staan de ambities en behoeften van onze gemeente op het gebied van het openbaar vervoer. De analyse is aangeleverd aan de provincie Overijssel als input voor het Programma van eisen dat nodig is om de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer te kunnen aanbesteden.

2.3 Groenbeheer

Natuurbescherming

Landschapsonderhoud en ontwikkeling

In samenwerking met de werkgroep Paasloo-Blesdijke is de Oosterdallaan gefaseerd gesnoeid. Achterstallig onderhoud is weggewerkt en de werkwijze is geëvalueerd. Doel is het ontwikkelen van een zorgvuldige werkwijze voor het onderhouden van houtwallen. Er zijn meer karakteristieke landschapselementen die vragen om zorgvuldig beheer, om ze voor de toekomst veilig te stellen. Naast het nodige snoeiwerk in het buitengebied, is het Geologisch Monument op Heetveld opgeknapt e.e.a. in nauwe samenwerking met Plaatselijk Belang.

Gedragscode Wet Natuurbescherming

De gedragscode voor de omgang met flora en fauna bij onderhoud en aanleg werkzaamheden moet worden geactualiseerd vanwege de nieuwe Wet Natuurbescherming. We hebben deze nieuwe gedragscode samen met de gemeente Staphorst, Zwartewaterland en Dalfsen opgesteld en ingediend bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). RVO wil echter naar één gedragscode voor alle gemeenten. De RVO is deze aan het ontwikkelen, tot die tijd mag de oude bestaande gedragscode gebruikt worden. Wij blijven de ontwikkelingen nauwgezet volgen.

Openbaar groen

Onderhoud groenvoorzieningen

Het onderhoud van het openbaar groen is beschreven in een integraal beeldbestek. Hierin is al het verzorgend onderhoud in de openbare ruimte opgenomen. Daarbij wordt uitgegaan van een basis onderhoudsniveau. Het verzorgend onderhoud aan de openbare ruimte is door de NoordWestGroep uitgevoerd.

Het cluster Groen (buitendienst) heeft in 2018 alle stadsparken en buurtparken onderhouden. Ook is het snoeiwerk in de plantsoenen en het onderhoud van alle rotondes door de buitendienst verzorgd.

In Steenwijkerwold is groot onderhoud uitgevoerd, oude plantvakken zijn gerooid en voorzien van jonge planten en bomen. Op aangeven van en in samenwerking met Plaatselijk Belang zijn een aantal plekken in het dorp bloemrijk ingericht. Door deze ingreep is het groen weer jong, representatief en beheersbaar.

2018 kende een lange periode van droogte. Tijdens deze droogte hebben we de jonge aanplant water gegeven. Daarmee hebben we het grootste deel van de jonge aanplant kunnen behouden. De droogte was

extreem voor Nederlandse begrippen. In het voorjaar van 2019 zal pas echt duidelijk worden of alle andere plantsoenen zich voldoende herstellen.

Naast het reguliere onderhoud van het openbaar groen is samen met groepen inwoners gewerkt aan kleinere en grotere initiatieven in het groen. Een van de grotere initiatieven was de aanleg van het pluk- en beleefpark in Oostermeenthe. Hier is met een enthousiaste groep bewoners hard gewerkt aan de aanleg van een bloementuin, theetuin en waterspeeltuin. Ook is het basketbalveld voorzien van een nieuwe sportvloer en zijn diverse sportmogelijkheden aan het plein toegevoegd.

Begin 2018 is in het centrum van Steenwijk stadstuin De Nettelbosch aangelegd. De stadstuin is opgebouwd uit drie etages met op elke etage een geheel eigen beplantingsprincipe, geïnspireerd op het landschap rondom Steenwijk.

Maaien bermen, sloten en bloemrijk grasland

Het maaien van de bermen en sloten is uitgevoerd door twee regionale aannemers. Ongeveer de helft van de bermen is ecologisch beheerd. Doel hiervan is het creëren van leefruimte voor bijen, vlinders en andere insecten. Om de diversiteit te bevorderen zijn op een aantal plekken bloemenweides aangelegd. Een groep vrijwilligers van de KNNV Noordwesthoek heeft de soortenrijkdom van de bloemenweides geïnventariseerd. Aan de hand van deze gegevens volgen we de ontwikkeling van de flora in de bermen.

Boombeheer

In 2018 is een vijfde deel van alle bomen geïnspecteerd op vitaliteit en stabiliteit. In het buitengebied van Steenwijk en Giethoorn zijn circa 3500 bomen gesnoeid. Tijdens inspecties is geconstateerd dat de essentaksterfte (boomziekte) in Steenwijkerland toeneemt. Komende jaren wordt een deel van de essen in Steenwijkerland gekapt. Voor iedere gekapte boom planten we nieuwe boom aan van een andere soort. In 2018 is een plan van aanpak opgesteld. In dit plan staat hoe we de komende jaren met de gevolgen van de essentaksterfte omgaan.

Op basis van de jaarlijkse boominspectie is een snoeiprogramma voor de bomen opgesteld en aanbesteed aan een lokale aannemer.

2.4 Sport en Spelen

Sportvelden en terreinen

Het onderhoud van de sportvelden bestaat in hoofdlijnen uit maaien en groot onderhoud.

Het maaien wordt uitgevoerd door de NoordWestGroep. Het groot onderhoud is uitgevoerd door De Enkgroep.

2018 kende een periode van extreme droogte. Op een aantal velden zijn (nood)maatregelen getroffen om de velden te kunnen beregenen. Deze maatregelen bestonden uit het slaan van beregeningsbronnen en de inhuur van extra beregeningsinstallaties.

Het heeft de nodige inspanning en tijd gekost om de velden door de periode van extreme droogte te krijgen. Het herstel van de velden heeft op een aantal locaties de nodige tijd in beslag genomen. Aan het eind van 2018 zijn alle velden nagenoeg volledig hersteld. Begin 2019 onderzoeken we hoe we ons beter kunnen voorbereiden op weersextremen. Op basis van dit onderzoek stellen we een plan van aanpak op en leggen dat voor aan de raad.

Speelvoorzieningen

Naar aanleiding van de technische inspecties is in 2018 het benodigde onderhoud aan de speeltoestellen uitgevoerd. Op enkele plaatsen zijn speeltoestellen vervangen. Het meerjarenplan "Vervanging Speeltoestellen" is geactualiseerd en geeft nu inzicht in de vervangingsopgave voor de komende 10 jaar, dit was 5 jaar.

2.5 Water en kunstwerken

Oeververbindingen

Aan diverse bruggen is onderhoud gepleegd in de vorm van het vervangen van onderdelen. Denk hierbij aan het vervangen van leuningwerk, dekplanken en het aanbrengen van slijtlagen. Daarnaast zijn een aantal bruggen geheel vervangen en zijn de voorbereidingen gestart voor de vervanging van een aantal bruggen in 2019.

Brug BSBV20 + BSBV25: de houten brug is vervangen door een betonnen brug

Havens en waterwegen

Dit jaar is onderhoud gepleegd aan diverse havens. De puntersteiger in Vollenhove is opgeknapt en kan er weer tegenaan.

Puntersteiger Vollenhove opgeknapt

In de dorpsgracht in Giethoorn is fase 1 van de beschoeiingswerkzaamheden afgerond. Er is circa 3,5 km beschoeiing vervangen in de periode november 2017 tot april 2018. Fase 2 is voorbereid in 2018 en is november gestart met de uitvoering.

Vervangen beschoeiing dorpsgracht Giethoorn

Recreatieve voorzieningen

Er zijn diverse reguliere werkzaamheden uitgevoerd aan de recreatieve voorzieningen. Dit bestaat uit het onderhouden van de zwemstrandjes, aanmeervoorzieningen en de fontein.

Onderhoud strandje Wanneperveen

2.6 Riolering

Riolering en waterzuivering

In 2018 zijn nieuwe riolen aangelegd, onderzoeken opgestart en afgerond en maatregelen uitgevoerd. Deze resultaten hebben mede de input geleverd voor het uitvoeringsplan 2019. Hieronder wordt de stand van zaken over de activiteiten in 2018 weergegeven.

Onderzoek

- Rioolbeheerdata zijn verder geactualiseerd: GBI, H2GO, Hydro-NET, Riobase (Global Vitis)

GBIonline
Buiten en binnen verbonden

HydroNET
your water control room

GBIbeheer
systeem

GLOBALVITIS

wion
systeem

GBI-riolering

Hierin zijn alle riolen ingetekend met alle bijbehorende gegevens zoals kwaliteitstoestand en kosten-kentallen.

GBI-online

Sinds 2018 is deze beheertool in gebruik. Dit is een web-based applicatie die beschikbaar is op smartphone, tablet en laptop. Naast een real-time inzicht wordt dit pakket ook gebruikt voor het loggen van klachten en meldingen zodat er snel en efficiënt data gehaald en analyses gemaakt kunnen worden.

H2GO

Dit informatiesysteem is verder geoptimaliseerd om real-time onze rioolgemaal te kunnen monitoren. Daarnaast wordt de onderhoudstoestand van alle pompputten en gemalen bijgehouden in dit systeem.

Hydro-NET

Deze web-portal voorziet in meteorologische toepassingen van het waterbeheer. Er kunnen analyses gemaakt worden op neerslagreeksen. Na hevige of langdurige regenval kan naderhand per rioolbemalingsgebied gekeken worden of de theorie klopt met de praktijk.

Riobase

Vanuit dit programma zijn de rioolhuisaansluitingsschetsen met ontstoppingsputten te raadplegen.

WION-systeem

Dit is een viewer die informatie verschaft over de aangeboden leidingen aan het Kadaster en over de gedane klic-meldingen.

- De riolen in Steenwijk centrum en Steenwijk west zijn in 2018 geïnspecteerd, 35 km.
- Foutieve rioolaansluitingen kunnen wateroverlast en storingen veroorzaken. Het werkt kostenverhogend als rioolpompen regenwater verpompen naar de zuivering. In 2018 heeft een extern bureau een onderzoek uitgevoerd aan honderden panden in Steenwijk.
- Berekeningen; In 2018 is de kern Willemsoord onderzocht. Er is onderzoek gedaan naar de afwatering in de omgeving Kon. Wilhelminalaan.

Planvorming

- Met Antea-group hebben we een pilot gedaan waarbij de rioolgegevens snel en eenvoudig ontsloten worden voor calamiteitendiensten.
- Voor de Koningin Wilhelminalaan in Willemsoord hebben we een stroombanenanalyse gemaakt voor mogelijke oplossingen voor de problemen met wateroverlast.

Onderhoud Riolering

- Op basis van onderhoudsplannen zijn in het voorjaar de volgende werkzaamheden uitgevoerd: periodieke controle van minigemalen, hoofdgemalen en bergbezinkbassins. Ook zijn er in 2018 weer periodieke controles uitgevoerd aan de elektrische installaties (NEN3140) van circa 300 minigemalen.
- In navolging op deze controles zijn in het najaar onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan verschillende technische installaties.
- Onderhoudsplannen hebben ook de basis gevormd voor onderhoud aan zinkers, duikers, lamellenfilters, kolken, lijnafwatering, drainage, afsluiters, boomwortels uit riolering frezen, tweede reinigingsronde snel vervuilde gemalen, onderzoek en onderhoud aan overstorten en het foampiggen (schoonmaken) van persleidingen.

- Op basis van een beeldbestek zijn alle moeilijk bereikbare kolken handmatig gereinigd.
- In 2018 is een groot deel van de duikers in het noordoostelijke deel van de gemeente in beeld gebracht. Van deze duikers zijn de x- en y-coördinaten ingemeten, de kwaliteitsgegevens genoteerd en zijn foto's gemaakt. Al deze gegevens worden geborgd in het beheerpakket GBI.
- Er zijn diverse deelrenovaties uitgevoerd aan riolen in Steenwijkerwold en Steenwijk waarmee de restlevensduur van deze riolen is verlengd. Kleinere reparaties zijn op ad-hoc basis (t.g.v. klachten) uitgevoerd.

Investerings Riolering – terugblik

- Scheerwolde: een deel van het vrijvervalriool langs het Steenwijkerdiep is vervangen.
- Steenwijk: in de wijk Torenlinden is het gemengde riool vervangen door een vuilwater- en een regenwaterriool.
- Steenwijk: in de Goeman Borgesiusstraat is een riool gerelined.

- Giethoorn: in de Beulakerweg is op 7 plaatsen het riool gerelined.
- Wetering: 2 rioolgemalen vervangen en een persleiding aangelegd.
- Wanneperveen: een rioolgemaal aan de Klinkerweg is vervangen.
- Steenwijkerwold: het drukriool in de Leiweg en een deel van Steenwijkerdiep Zuid en - Noord is afgekoppeld van het stelsel in Thij en loost nu in het rioolstelsel van Groot Verlaat.
- Paasloo en Muggenbeet: verschillen minigemalen gerenoveerd.
- Tuk: het riool bij Tukseweg 184 tot 200 is vervangen.

2.7 Begraven

Administratie

In oktober 2018 is het nieuwe Key2Begraven geïnstalleerd. Een applicatie die ten opzichte van voorheen gebruiksvriendelijker is en ook meer mogelijkheden biedt. In het nieuwe jaar steken we in op de verdere ontwikkeling van het systeem, waarbij we openbare informatie voor de bezoeker kunnen ontsluiten. Als het gaat om de aanschrijvingen bij verlengingen, zien we een stijgende lijn. Deze trend zet de komende jaren door. Overeenkomstig het aantal verlengingen en door de variatie in grafrechttermijnen, zien we ook de inkomsten stijgen. We verwachten dat deze toename structureel wordt.

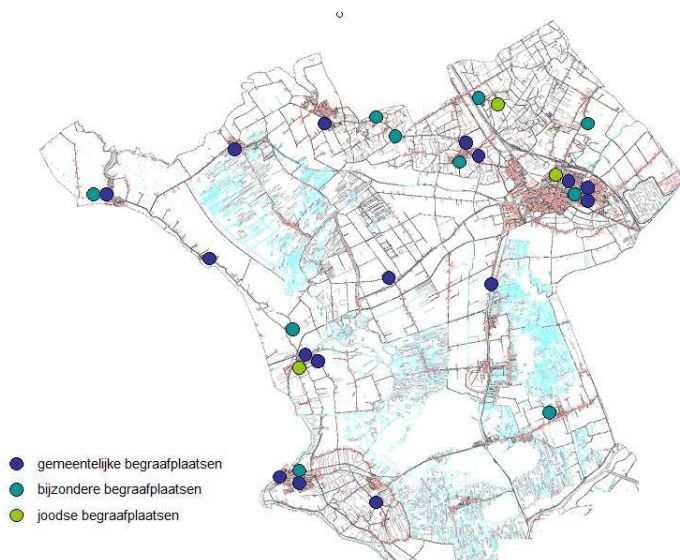
Capaciteit

De begraafplaats in Oldemarkt kent een groot aantal graven waarvan afstand is gedaan en die feitelijk na ruiming weer opnieuw uitgegeven zouden kunnen worden. In 2018 hebben we deze graven en de ligging ervan geïnventariseerd. We zijn gekomen tot een gestructureerde aanpak om gefaseerd graven te gaan ruimen op het oudste deel van de begraafplaats aan de Koningin Julianaweg. In dit proces hebben we in het kader van het benoemen van eventuele historische waardevolle graven of grafmonumenten, samengewerkt met de Historische Vereniging IJsselham. Zij zagen geen belemmeringen om de voorgenomen graven daadwerkelijk te gaan ruimen. In 2019 gaan we dan ook verder met dit proces.

Onderhoud

Het onderhoud is afgelopen jaar gelijk aan 2017 uitgevoerd. Er was sprake van extreme droogte deze zomer. Het onkruid kon in deze periode niet gebrand worden. Waar nodig werd geschoffeld. Met name op de begraafplaatsen met splitverharding is op deze manier het onkruid verwijderd. De onkruidbestrijding blijft een punt van aandacht. Het is een intensieve, kostbare manier van werken, waarbij bezoekers en enkele omwonenden het geluid niet passend en wenselijk vinden op de begraafplaats.

3 Uitgangspunten en beleid

Wat zijn onze ambities en waarop zijn de keuzes voor het beheer en onderhoud gebaseerd.

Ambities

We willen dat mensen graag in Steenwijkerland wonen. Daar is het aangenaam leven in een gezonde, groene en verzorgde omgeving met goede voorzieningen, verspreid over de gemeente en een goede bereikbaarheid voor iedereen. We zien dat de leefbaarheid verandert en soms onder druk komt te staan, onder andere als gevolg van demografische en economische trends en ontwikkelingen. Creatieve oplossingen zijn blijvend nodig om vitale kernen en wijken te behouden met oog voor de eigen identiteit en cultuur.

Er is ruimte voor eigen initiatief en zelfregie. De gemeente heeft, als participerende overheid, een actief faciliterende en ondersteunende rol.

We (team openbare ruimte) zetten in op:

Aantrekkelijke, duurzame en veilige leefomgeving

In 2019 wordt een plan ontwikkeld voor het versterken van de biodiversiteit in Steenwijkerland en zetten we in op bloemrijke kernen. Duurzaamheid, biodiversiteit, burgerparticipatie, klimaatverandering, vergrijzing en gezondheid, spelen een grote rol in de beleving van de openbare ruimte. Bij de herijking van de Integrale visie openbare ruimte in 2019 zoomen we nadrukkelijk in op deze ontwikkelingen.

In 2019 wordt een vervolgonderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid van een ontsluitingsweg Blokzijl en wordt er een besluit genomen over de realisatie.

Door in 2019 een Stresstest uit te voeren, brengen we de kwetsbaarheden in beeld als het gaat om wateroverlast, hitte, droogte en waterveiligheid in onze gemeente. We gaan in gesprek, zowel intern als extern, over de consequenties van de risico's (risicodialoog) en stellen een hierbij behorende gebiedsgerichte strategie op. Op basis hiervan stellen we een uitvoeringsprogramma op. In 2020 heeft Steenwijkerland klimaatrobuust handelen verankerd in beleid en handelen.

Openbare ruimte in beweging

We zetten ons in 2019 in voor een duurzaam en klimaatbestendig beheer van de sportvelden, met als doel onze inwoners 'sportief' te stimuleren. Ook goede recreatieve en sportieve infrastructuur (fiets- en wandelpaden en vaarwater) zetten onze bezoekers en inwoners aan tot beweging.

Schone en slimme mobiliteit voor iedereen!

In 2019 wordt een strategische mobiliteitsvisie vastgesteld. We zetten in op een hogere tevredenheid over de fietspaden door deze te verbeteren en te verbreden. In 2019 brengen we de toegankelijkheid van de openbare ruimte in beeld en komen we met verbetervoorstellen.

Daarnaast staan op de ambitiekaart "Mijn Steenwijkerland" een aantal ambities die het team Openbare Ruimte zullen raken. Onderstaand overzicht geeft deze ambities weer en geeft aan welke cluster verantwoordelijk is voor de uitwerking van deze ambities.

Ambitie

Verantwoordelijk voor realisatie

Betere Fietspaden	Cluster Wegen & Verkeer / Programma Wegen
Slimme en Duurzame Mobiliteit	Cluster Wegen & Verkeer / Programma Verkeer
Verbeteren Toegankelijkheid	Cluster Wegen & Verkeer / Programma Wegen
Versterken Biodiversiteit	Cluster Groen & Spelen / Programma Groen

In hoofdstuk 4 staat per programma hoe we deze ambities willen realiseren.

Participatie/Gebiedsgerichte aanpak

Bij het inrichten, beheren en onderhouden van de openbare ruimte moet duidelijk zijn wat de functie van die ruimte is of moet zijn. Die functie kan aan verandering onderhevig zijn doordat de behoeften van de gebruikers veranderen. Om die reden wordt bij de uitwerking van plannen, afgestemd met omwonenden en andere gebruikers. We willen begrijpen wat hun behoefte is zodat we in de uitwerking dezelfde taal spreken en verstaan. Inwoners worden gestimuleerd om deel te nemen aan plannen in hun openbare ruimte.

Inwoners krijgen meer invloed op de inhoud en uitvoering van de plannen. Het moment van communiceren is daarbij van belang. Hierbij gaat het niet alleen over informeren maar juist ook over luisteren. Het gezamenlijk inventariseren van de wensen aan de voorkant van een plan is de sleutel naar succes. Door het vergroten van de betrokkenheid sluiten de plannen beter aan op de verwachtingen van onze inwoners. Hierbij kan het ook gaan om specifiekere belangen: Gehandicaptenraad Steenwijkerland en LTO zijn bijvoorbeeld partijen die vanuit hun behoefte aan toegankelijkheid en bruikbaarheid in staat zijn mee te denken in mogelijke oplossingen.

Het initiatief voor plannen ligt niet meer alleen bij de afdelingen op het gemeentehuis. Ook verenigingen van dorpsbelangen, wijkverenigingen of andere groepen bewoners werken plannen voor hun openbare ruimte uit. Er wordt meer ruimte geboden aan initiatieven met zelfbeheer. Inwoners voelen zich eigenaar van hun omgeving als ze er ook invloed op hebben.

Daarnaast kan het ook gaan over het uitwerken van ideeën over de fysieke inrichting. Hierbij zullen we als adviseur aanschuiven om ondersteuning te bieden.

We streven naar een gebiedsgerichte aanpak waarbij wij Steenwijkerland willen verdelen in vier gebieden. Elk gebied komt eens in de vier jaar onder de aandacht van het team Openbare Ruimte. Omdat vooraf bekend is in welk gebied en in welke periode gewerkt gaat worden aan de openbare ruimte is goed te plannen wanneer en met wie in gesprek moet worden gegaan. Onder andere op basis van deze gesprekken kan een uitvoeringsplan voor dit gebied worden opgesteld. Een voordeel van de gebiedsgerichte aanpak is dat aan de inwoners in andere gebieden kan worden uitgelegd dat er in bepaalde jaren niet in het gebied gewerkt wordt. Uiteraard met uitzondering van werkzaamheden waarbij spoed en noodzaak vereist is. De inwoners en andere belanghebbende partijen kunnen, doordat inzichtelijk is wanneer hun gebied "aan de beurt is", vooraf afstemmen wat de behoeften zijn. Het afgelopen jaar is hiermee al "geoeffend" bij de gebiedsgerichte aanpak Giethoorn. Het komende jaar/jaren willen we gebiedsgerichte aanpak verder uitwerken voor Steenwijkerland.

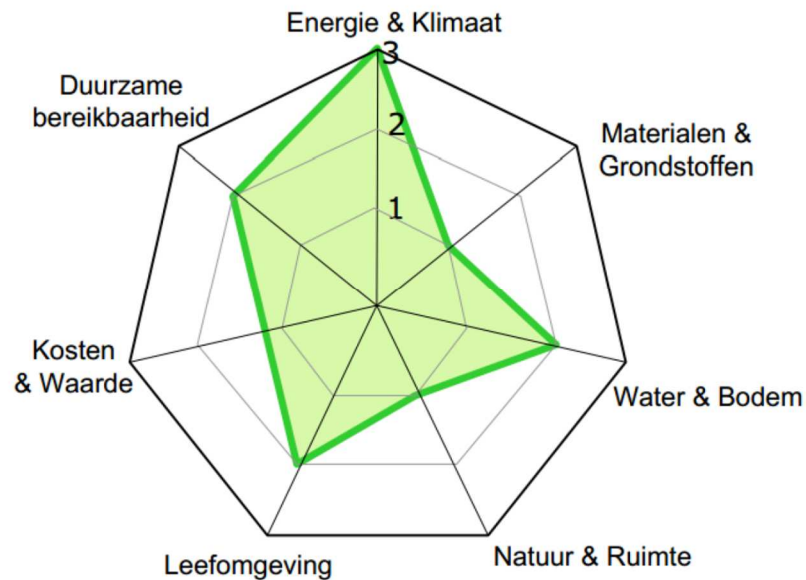
Social Return

In de uitwerking van het gemeentelijke inkoop- en aanbestedingsbeleid is een Protocol Social Return opgenomen. Social return is het maken van afspraken tijdens aanbestedingstrajecten zodat opdrachtgevers van de gemeente een bijdrage leveren aan het bieden van werkgelegenheid en werkervaringsplaatsen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In het protocol worden drempelbedragen genoemd waarboven de gemeente in principe Social return toepast. In nauw overleg met de IGSD zijn de nodige experimenten uitgevoerd waarbij voor werken in de openbare ruimte het voorgeschreven drempelbedrag is losgelaten. Veelal is gekozen voor het voorschrijven in het bestek van Social return met een waarde tussen twee en acht procent van de aanneemsom. De experimenten zijn met wisselend succes verlopen. We zetten de ingezette lijn voort en onderzoeken hoe één en ander goed kan worden getoetst en geborgd.

Duurzaamheid

Zowel bij beheer en onderhoud als bij de voorbereiding en realisatie van projecten speelt duurzaamheid een belangrijke rol. Binnen de beschikbare middelen zal altijd gezocht worden naar de meest duurzame oplossing. Tot nu toe is het niet altijd even duidelijk om welke keuzes het dan precies gaat en hoe één en ander geborgd is. We zetten in op de toepassing van tools die landelijk beschikbaar zijn, waarmee de mate waarin duurzaamheid aandacht heeft gekregen kan worden vastgelegd.

Een voorbeeld van een dergelijke tool is het ambitie-web dat onderdeel uitmaakt van de aanpak Duurzaam GWW.

3.1 Wegen

Beleidsdocumenten

De gemeente is verplicht de gemeentelijke openbare wegen te onderhouden.

Voor onze wegen, voet- en fietspaden zijn de kwaliteitsniveaus voor onderhoud vastgelegd in de volgende beleidsdocumenten:

- Beleidsplan wegen "Overwegen", gemeente Steenwijkerland 2017
- Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR), gemeente Steenwijkerland 2007
- Kwaliteitshandboek openbare ruimte, gemeente Steenwijkerland 2011

Daarnaast maken we bij het opstellen van plannen gebruik van de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) Steenwijkerland. Hierin staan de technische wensen voor de inrichting van de openbare ruimte.

Algemeen kwaliteitsniveau

Voor het op verantwoorde wijze beheren en onderhouden van de gemeentelijke wegeninfrastructuur is in 2017 het beleidsplan wegen "Overwegen" vastgesteld. Er is gekozen voor het kwaliteitsniveau "Basis" met het risicoprofiel "Laag".

Toegankelijkheid Steenwijkerland

Onze openbare ruimte kent veel verschillende gebruikers. Mensen met een beperking zijn daarin een bijzondere doelgroep met vaak specifieke eisen op het gebied van toegankelijkheid. Voor hen betekent een goede inrichting van de openbare ruimte dat ze (langer) zelfstandig kunnen functioneren.

In 2016 is het VN-verdrag Handicap in werking getreden. Centrale begrippen in het verdrag zijn inclusie, persoonlijke autonomie en volledige participatie. Dit verdrag verplicht de overheid te zorgen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen en keuzevrijheid heeft (Inclusieve Samenleving).

Op dit moment werkt het team Beleid Leefwereld aan beleid rond de Inclusieve Samenleving. Een toegankelijke openbare ruimte maakt daar onderdeel van uit. Team Openbare Ruimte denkt daarin mee. Het gaat hierbij om de fysieke inrichting van de openbare ruimte en over het proces om te komen tot een plan en realisatie.

Bij het inrichten van de openbare ruimte wordt gebruik gemaakt van de richtlijnen zoals die zijn opgenomen in het handboek Toegankelijkheid, diverse publicaties van het CROW en ontwerprichtlijnen van belangenorganisaties zoals bijvoorbeeld Viziris, Vilans en Groen & Handicap. Voor aanpassingen in de openbare ruimte om de toegankelijkheid te verbeteren is structureel budget beschikbaar. Jaarlijks worden er aanpassingen gedaan en voeren we onderzoek uit. Daarbij werken we nauw samen met de Gehandicaptenraad Steenwijkerland. In 2019 doen we onderzoek naar het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte in Steenwijkerland.

Onkruidbestrijding op verharding

Al het verzorgend onderhoud in de openbare ruimte wordt op basis van beeldkwaliteit verzorgd door de NoordWestGroep. Een van de onderdelen is de onkruidbeheersing op verharding.

Het beheer van de verharding wordt chemievrij uitgevoerd. Daar waar vroeger werd gespoten, verwijderen we nu met vegen, borstelen en branden het onkruid op verharding. Grote oppervlaktes behandelen we machinaal. De plekken die met machines niet te bereiken zijn, worden door medewerkers van de NoordWestGroep handmatig behandeld. Eén keer in de twee weken worden de resultaten buiten gezamenlijk geschouwd. Op basis van de schouwresultaten wordt waar nodig bijgestuurd. In 2019 wordt een pilot gehouden met de inzet van restwarmte, met restwarmte van de biomassacentrale wordt water verwarmd tot 100 graden Celsius. Met dit hete water gaan we op een aantal plekken in de gemeente onkruid op verharding verwijderen. Deze wijze van onkruidbeheer is nieuw, als de pilot succesvol is zal er een vervolg worden gegeven aan deze wijze van onkruidbestrijding.

Openbare verlichting

In het beleidsplan Openbare Verlichting Steenwijkerland (2017) zijn de ambities en doelstellingen op het gebied van de openbare verlichting vastgelegd. De belangrijkste ambities zijn: Veiligheid van inwoners staat voorop, ruimte voor donkerte, duurzaamheid. Communicatie over openbare verlichting is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Onderdeel van dit beleidsplan is een meerjarig vervangingsplan. Hierin staat hoe tot 2029 circa 80% van de openbare verlichting wordt vervangen. Uitgangspunt is ledverlichting met statisch dimmen.

Ontwikkelingen gaan enorm snel en worden op de voet gevolgd. Dit vraagt een jaarlijkse heroverweging op gestelde keuzemogelijkheden voor lamp en verlichtingsarmaturen.

3.2 Verkeer

Als basis voor de verkeerskundige maatregelen in het uitvoeringsplan dient het beleidsplan Verkeer (2 mei 2017). Het beleidsplan Verkeer is een integraal plan met eerder vastgestelde beleidsplannen als basis:

- Verkeers- en verkeersveiligheidsplan
- Kadernota 'Bouwen aan openbaar vervoer in de gemeente Steenwijkerland'
- Fietsplan Steenwijkerland

In het beleidsplan Verkeer wordt een sterke relatie gelegd met het beleidsplan Wegen. Aanpassingen aan de infrastructuur worden zoveel mogelijk gekoppeld aan onderhoud. In het beleidsplan Verkeer is het kader voor de komende jaren aangegeven. Het kader bestaat uit de volgende 5 speerpunten:

- Verkeersveilig en leefbaar
- Wegennet up-to-date
- Bekend en bereikbaar
- Onderhoud op maat
- Inspirerend partnerschap

De eerste 4 speerpunten zijn inhoudelijke speerpunten. De geplande activiteiten voor 2019 zijn vooral gebaseerd op de eerste 4 speerpunten. Het laatste speerpunt bestaat uit het in gesprek gaan met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. In 2019 starten we met de gesprekken die input geven voor de maatregelen in 2020.

3.3 Groenbeheer

De volgende beleidsdocumenten liggen ten grondslag aan het beheer en onderhoud van het openbaar groen in Steenwijkerland:

- De Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR)
- Beleidsnota Groen
- Meerjarenprogramma Groen (MJP Groen)
- Landschapsonwikkelingsplan (LOP)
- Kwaliteitshandboek onderhoud openbare ruimte gemeente Steenwijkerland

De opgestelde beheerplannen voor de stadsparken, buurtparken en rotondes beschrijven het gewenste kwaliteitsbeeld en bepalen de inhoud van de jaaropdracht voor het cluster Groen. Het overige openbare groen wordt door de NoordWestGroep onderhouden op basis van een integraal beeldbestek.

De gemeente Steenwijkerland houdt rekening met alle planten en dieren tijdens het uitvoeren van het onderhoud aan groen, wegen, kunstwerken, gebouwen enz. De basis voor dit zorgvuldig handelen staat beschreven in de gedragscode Flora- en Faunawet. Er wordt gewerkt aan nieuwe gedragscode op basis van de nieuwe Wet Natuurbeheer. Naar verwachting wordt in 2019 de nieuwe gedragscode vastgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

De wensen van de inwoners van de gemeente Steenwijkerland zijn belangrijk. Bij herinrichting en renovatie worden de bewoners altijd betrokken. Via bewonersavonden en projectgroepen kunnen inwoners invloed uitoefenen op de inrichting van het openbaar groen in hun directe leef- en woonomgeving. Zelfbeheer van het openbaar groen wordt gestimuleerd en ondersteund.

Inspelen op nieuwe onderwerpen en actuele vraagstukken

In 2019 wordt een plan opgesteld waarin we inspelen op een aantal actuele thema's in het groenbeheer. We willen de biodiversiteit in de gemeente versterken en inzetten op bloemrijke kernen. Dit in nauwe samenwerking met onze inwoners. Ook willen we het beheer en onderhoud van de openbare ruimte verduurzamen.

3.4 Sport en Spelen

Speelvoorzieningen

Voor de speelvoorzieningen is het beleidsplan 'Plekken om mee te Spelen' opgesteld. In het Meerjarenplan Spelen is dit beleid geëvalueerd en verlengd tot 2020. Jaarlijks wordt het meerjarenplan geactualiseerd.

Sportveldenbeheer

Alle maatregelen die nodig zijn om de sportvelden duurzaam in stand te houden, worden uitgevoerd conform het daartoe opgestelde onderhoudsbestek. De kwaliteit van de velden is gebaseerd op de daarvoor opgestelde normeringen van NOC*NSF en KNVB. Het maaien van de velden wordt uitgevoerd door de NoordWestGroep. Overige werkzaamheden worden uitgevoerd door aannemers die zich hebben gespecialiseerd op het gebied van sportveldenonderhoud.

Sportveldenbeheerplan

In 2019 wordt het beheerplan sportvelden afgerond. Dit plan geeft inzicht in de benodigde financiën voor het beheer en onderhoud van de sportvelden de komende vijf jaar. Ook geeft het plan een meerjaren doorkijk op de vervangingsinvesteringen. Deze investeringen zijn nodig voor het vervangen van de toplaag van de kunstgrasvelden in Steenwijkerland en het uitvoeren van groot onderhoud aan natuurgrasvelden.

Klimaatbestendige sportvelden

In november 2018 is een motie aangenomen die ingaat op het klimaatbestendig maken van de sportvelden. Het plan van aanpak, inclusief de financiële consequenties, zal voor de PPN 2019 worden voorgelegd aan de raad. Bij accordering door de raad zal in 2019 worden gestart met de realisatie van het plan van aanpak.

3.5 Water en kunstwerken

Beleidsdocumenten

Het gewenste kwaliteitsniveau is vastgelegd in diverse beleidsnota's en plannen

- Beleidsplan Oeververbindingen 2017 - 2021
- Beleidsnota Stedelijk Water 2003
- Baggerplan, Niebeek milieumanagement B.V. 2004
- Integrale visie openbare ruimte (IVOR) 2007
- Inrichting beheer en onderhoud stedelijk water, Werkgroep Stedelijk Water 2012
- Samenwerking Gemeenten en Waterschap Reest en Wieden; dit is in 2012 vastgelegd in het Waterakkoord; jaarlijks wordt dit akkoord ambtelijk en bestuurlijk geactualiseerd
- Watertakenplan 2016-2021
- Beleidsplan oeverconstructies 2016 - 2020

Algemeen onderhoudsniveau

Over het algemeen wordt ingezet op een 'basis onderhoudsniveau' waarbij de veiligheid leidend is. Het basis onderhoudsniveau is een niveau waarbij de veiligheid gewaarborgd is en waarbij de bestaande onderhoudstoestand in stand wordt gehouden, op een wijze waarop economische vervolgschade zoveel mogelijk wordt beperkt.

3.6 Riolering

Van beleidskader naar uitvoeringsplan

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor het inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater. Zoals het doelmatig inzamelen en verwerken van afvloeiend hemelwater dat de perceeleigenaar niet redelijkerwijs zelf kan verwerken. En het treffen van maatregelen in het openbaar gemeentelijke gebied om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het stellen van het beleidskader. Het college is vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleidskader. De gemeenteraad heeft het Watertakenplan 2016-2021 inclusief middelen (personeel en financieel) op 27 oktober 2015 vastgesteld. In 2016 is gestart met het opstellen van een beheerplan Water. In dit plan staat hoe wij de beleidsdoelstellingen gaan uitvoeren. In het uitvoeringsplan geven wij aan welke maatregelen we gaan nemen op het gebied van water en riolering.

Fluvius

Het is een landelijke ontwikkeling om watertaken doelmatiger en efficiënter uit te voeren. Onder de naam Fluvius is een samenwerkingsverband opgericht tussen Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD) en haar inliggende gemeenten in het voormalige gebied Reest en Wieden. Binnen dit samenwerkingsverband worden investeringen en werkzaamheden afgestemd met als doel: het verminderen van kosten en kwetsbaarheid en het verbeteren van de kwaliteit.

Kabels en leidingen in de ondergrond

De ondergrond raakt steeds voller met kabels en leidingen. Hierdoor is er steeds grotere kans op graafschades tijdens renovaties. Ook wordt het steeds lastiger om nieuwe leidingen aan te brengen in de ondergrond.

De graafsector heeft het initiatief genomen voor het programma KLIC-WIN. Dit programma moderniseert de uitwisseling van kabel- en leidinginformatie volgens de WION(*). Het sluit systemen en processen beter aan op de Europese richtlijn INSPIRE(*). Op deze manier bereiden de graafsector en het Kadaster zich voor op de toekomst.

(*) *De naam KLIC-WIN is een samenvoeging van WION: de Nederlandse "Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten" en INSPIRE: de Europese richtlijn "Infrastructure for Spatial Information in the European Community".*

Een gevolg hiervan is onder andere dat wij als gemeente alle nieuwe huisaansluitingen van woninggevel tot aan de inlaat op het riool moeten intekenen in ons beheerpakket. De nieuwe wet treedt in op 1 januari 2019. Wij hebben alle voorbereidende maatregelen getroffen om onze data op de juiste wijze aan te leveren.

3.7 Begraven

De ambities rondom het onderwerp begraven zijn divers. Ze omvatten het onderhoud van de begraafplaats, de mogelijkheden voor lijkbezorging, de dienstverlening richting inwoners en (uitvaart)ondernemers en de financiële draaglast van burger én bestuur.

De belangrijkste kaders zijn gesteld in:

- Meerjarenplan begraven 2014- 2018 (Over het graf..., januari 2014)
- Integrale Visie Openbare ruimte (Openbare ruimte in conditie, december 2007)
- Beheerverordening begraafplaatsen 2016 en daarbij behorende nadere regels (december 2015)

We streven naar:

- voldoende capaciteit op de diverse gemeentelijke begraafplaatsen
- tevredenheid over het aanbod voor lijkbezorging in Steenwijkerland en de dienstverlening
- waardering voor de inrichting en het onderhoud van de begraafplaatsen
- acceptabele lasten voor inwoners
- een stijgend dekkingpercentage, en...
- een efficiënte werkwijze

4 Activiteiten 2019

4.1 Integrale activiteiten

Integrale activiteiten zijn activiteiten waarbij de dekking op integrale wijze is geregeld. Dat kan zijn vanuit verschillende beheerdisciplines, maar het kan ook gaan om een investering gecombineerd met beheergelden.

Integrale projecten openbare ruimte die in 2019 worden uitgevoerd zijn:

- Tuk; herinrichting Tukseweg
- Belt-Schutsloot; herinrichting Wilgenlaan e.o.
- Gebiedsgerichte aanpak Openbare ruimte Giethoorn fase 1 (Kerkweg)

Een compleet overzicht van alle projecten in 2019 is weergegeven op de projectenlijst die vanaf 1 februari 2019 beschikbaar is.

Actualisatie Integrale Visie Openbare Ruimte

De Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) is in 2007 vastgesteld. Alle uitgangspunten in de IVOR zijn nog steeds actueel. Maar, naast de opgedane ervaring en voortschrijdend inzicht, zijn er de afgelopen jaren diverse thema's opgekomen die nadrukkelijk om aandacht en actie vragen. Het gaat dan om duurzaamheid, biodiversiteit, burgerparticipatie, klimaatverandering, vergrijzing en gezondheid. In het coalitieakkoord wordt een streekeigen en duurzame leefomgeving waarin iedereen - inwoner en bezoeker - zich goed voelt en waarvoor de verantwoordelijkheid wordt gedeeld, als ambitie uitgesproken. We geven graag gehoor aan deze ambitie en willen daarom de IVOR actualiseren.

4.2 Wegen

Onderdelen

		Budget (x €1.000)
62101	Wegen, straten en pleinen	
62101010	Wegen dagelijks onderhoud	240
62101013	Toegankelijkheid openbare ruimte	59
62101014	Wegen groot onderhoud	1343
62101070	Vegen	19
62101080	Onkruidbestrijding op verharding	184
62101090	Straatmeubilair	25
62101949	Onderzoek ontsluitingsweg Blokzijl	50
	Wegen - investeringen	
72100140	Rehabilitatie AreMBERGERWEG Belt Schutsloot	296
72100129	Rehabilitatie Gierwal	200
72100160	Reconstructie Kerkweg Giethoorn	260
72100106	Versterken bermen 2019	404
72100110	Levensduurverlengende maatregelen 2019	162
62102	Gladheidsbestrijding	
62102010	Gladheidsbestrijding	110
62103	Openbare Verlichting	
62103010	Openbare Verlichting	207
62103011	Openbare Verlichting (energie)	220
	Openbare verlichting - investeringen	
72100117	OVL vervanging armaturen 2019	385
72100118	OVL vervanging masten 2019	199

Wegen dagelijks onderhoud (62101010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Belijning	Aannemer	Enkelvoudig	20
Onverharde wegen	Team OR	Jaaropdracht	15
Bermonderhoud	Aannemer	Enkelvoudig	25
Bermverharding incidenteel	Aannemer	Enkelvoudig	15
Materialen	Team OR	Jaaropdracht	60
Assetmanagement	Adviesbureau	Enkelvoudig	40
Onderzoek technische kwaliteit wegen	Adviesbureau	Enkelvoudig	25
Recognities ProRail	ProRail	Afdracht	65
Uitkeringen aansprakelijkheidstellingen		Afdracht	5
Diverse inkomsten			-30
Totaal			240

Belijning

In het voorjaar wordt de wegmarkering op onze wegen geïnspecteerd. De resultaten hiervan bepalen het uit te voeren onderhoud. Waar mogelijk wordt gekozen voor duurzame belijning. Hierbij is naast de stroefheid en slijtvastheid ook de reflectie van de belijning van belang.

Het aanbrengen van de belijning wordt opgenomen in het bestek 'groot onderhoud asfaltwegen' als het 'belijning op wegen met gepland onderhoud' betreft. Voor het onderhoud aan wegmarkeringen is € 20.000,- beschikbaar.

Onverharde wegen

Het wegenareaal binnen de gemeente Steenwijkerland kent circa 15 km onverharde wegen en circa 24 km semi-verharde wegen. Het onderhoud aan onverharde en halfverharde wegen wordt geïnitieerd vanuit de eigen schouw, de wegeninspecties en ook vanuit de servicelijnen. Voor het onderhoud van halfverharde en zandwegen is een bedrag van € 15.000,- gereserveerd.

Bermonderhoud

Het herstellen van bermschades en (her)profielen van bermen wordt door het team Openbare Ruimte uitgevoerd. Waar nodig wordt hiervoor ondersteuning ingehuurd bij lokale aannemers. Hiervoor is een bedrag van € 22.000,- gereserveerd. Dit voorjaar worden de bermen geïnventariseerd en wordt het proces van bermonderhoud geëvalueerd.

Bermverharding incidenteel

Voor plaatselijke gevallen waar de schade aan de berm zo groot is dat aanbrengen van bermverharding noodzakelijk is, is een bedrag beschikbaar van € 15.000,-. Hierbij gaat het veelal om binnenbochten van wegen, kruispunten en bijvoorbeeld inritten van agrarische bedrijven.

Materialen team Openbare Ruimte

Het team OR verleent de service op de meldingen vanuit de Meldingen Openbare Ruimte (MOR). Ook vervullen zij een belangrijke rol in het herstel van klein onderhoud dat bij de wegeninspecties wordt geconstateerd. Materialen die het team OR hiervoor gebruikt, komen ten laste van het budget wegen. Hiervoor is een bedrag van € 60.000,- gereserveerd.

Assetmanagement

Voor het inspecteren van onze wegen, het verwerken van mutaties uit wijzigingen in de openbare ruimte en het opstellen van beleidsplannen en stedenbouwkundige adviezen wordt ondersteuning gevraagd. Hiervoor is een bedrag van € 40.000,- beschikbaar.

Onderzoek technische kwaliteit wegen

Minimaal eens per twee jaar worden de wegen geïnspecteerd op schadebeelden aan het wegdek. Dit gaat echter over de bovenkant van de verharding. Bij asfaltwegen kan de deklaag niet continu vernieuwd worden. Op enig moment is de constructie aan vervanging toe. In een aantal gevallen voldoet de infrastructuur niet meer aan de huidige functionele eisen. Bij een aantal wegen lijkt de constructie niet ontworpen op het huidige gebruik. Gezien de aanlegjaren zijn een aantal wegen in onze gemeente mogelijk op middellange termijn (2020-2030) aan vervanging toe. Om tijdig inzicht in dit vraagstuk te krijgen wordt onderzoek gedaan naar de technische restlevensduur van de oudste wegen in onze gemeente. Voor deze onderzoeken is € 25.000,- in het budget wegen opgenomen.

Recognities ProRail

Voor de aanpassingen van spoorwegovergangen en geluidswallen en het onderhoud hieraan zijn in het verleden afspraken gemaakt met ProRail. Dit jaar bedraagt de bijdrage aan de exploitatie van ProRail circa € 65.000,-. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

Inkomsten kabels en leidingen

In deze post zijn de inkomsten van schades, leges, en degeneratiekosten van kabels en leidingen verzameld. In totaal wordt rekening gehouden met € 30.000,-.

Toegankelijkheid openbare ruimte (62101013)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Toegankelijkheid openbare ruimte	Aannemer	Enkelvoudig	59

In de ambitiekaart Mijn Steenwijkerland is de ambitie opgenomen "de toegankelijkheid van de openbare ruimte wordt beter".

Begin 2019 wordt er onderzoek gedaan naar de toegankelijkheid van de openbare ruimte in Steenwijkerland. De Gehandicaptenraad Steenwijkerland (GRS) wordt hier nauw bij betrokken. De GRS meldt bij de gemeente knelpunten die worden aangetroffen in de openbare ruimte als het gaat om de toegankelijkheid en de bruikbaarheid voor mindervaliden. Daarnaast worden er bij de gemeente aanvragen gedaan voor het aanleggen voorzieningen voor mindervaliden. Via de MOR, invalidenopritjes, en -parkeerplaatsen.

Wegen groot onderhoud (62101014)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Groot onderhoud asfaltwegen	Aannemer	Meervoudig onderhands	995
Groot onderhoud elementenverharding	Aannemer	Meervoudig onderhands	273
Herinrichting Hoofdstraat Oldemarkt	Aannemer	Meervoudig onderhands	50
Bijdrage uitvoeringsagenda binnenstad Steenwijk		Afdracht	25
Totaal			1.343

Groot onderhoud asfaltwegen

Op basis van de aangetroffen schades is een begroting met planning opgesteld. Voor het groot onderhoud aan asfaltwegen is dit jaar in totaal € 995.000,- beschikbaar. De werkzaamheden worden samen met de levensduur verlengende maatregelen en bermverharding in één werk aanbesteed.

Groot onderhoud elementverharding

Voor het onderhoud aan elementenverharding is € 273.000,- beschikbaar. De planning voor de te onderhouden elementenverhardingen is de basis voor een open posten bestek. Hiermee biedt het bestek ook de mogelijkheid om marktconform en snel op meldingen te kunnen reageren.

Herinrichting Hoofdstraat Oldemarkt

Naar aanleiding van het groot onderhoud aan de Hoofdstraat Oldemarkt heeft een werkgroep met bewoners en ondernemers een plan uitgewerkt waarbij door verschuiving van de verharding de inrichting veranderd. Samen met deze werkgroep en Plaatselijk Belang Oldemarkt wordt gekeken hoe dit tijdens de uitvoering kan worden gerealiseerd. Hiervoor is € 50.000,- gereserveerd.

Voor dit project is een bijdrage gevraagd van de provincie Overijssel vanuit de DUV&V.

Uitvoeringsagenda binnenstad Steenwijk

Vanuit de voorziening Wegen groot onderhoud wordt € 25.000,- bijgedragen aan de Uitvoeringsagenda binnenstad Steenwijk (68211918).

Vegen (62101070)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Vegen	Team OR	Jaaropdracht	19

Om bladresten en zwerfvuil langs de weg op te ruimen worden de wegen en pleinen regelmatig geveegd. Met het vegen wordt onkruidgroei voorkomen. Daarmee wordt ook de afvoer van regenwater naar het riool verbeterd.

Onkruidbestrijding op verharding (62101080)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Onkruidbestrijding op verharding	NWG	Integraal beeldbestek	184

Gezien de positieve ervaringen van het afgelopen jaar is besloten het onderdeel onkruidbeheer op verharding aan de NoordWestGroep te gunnen voor een periode van een jaar (2019). Daarmee wordt al het verzorgende onderhoud tot en met 2019 door de NoordWestGroep uitgevoerd op een basis onderhoudsniveau. Voor de onkruidbestrijding is in 2019 € 184.000,- beschikbaar.

Straatmeubilair (62101090)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Straatmeubilair	Team OR	Jaaropdracht	25

Het onderhoud aan straatmeubilair wordt uitgevoerd door het team Openbare Ruimte. Voor vervanging of nieuwe plaatsing worden de kosten betaald uit het budget straatmeubilair.

Onderzoek ontsluitingsweg Blokzijl (62101949)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Onderzoek ontsluitingsweg Blokzijl	Adviesbureau	Enkelvoudig	50

Vorig jaar is door Sweco een haalbaarheidsonderzoek opgeleverd voor de ontsluitingsweg Blokzijl. In dit rapport is de aanleg van de weg in hoofdlijnen onderzocht. Om voor de perspectiefnota 2020-2023 een goed voorstel aan de raad voor te kunnen leggen is een meer gedetailleerde raming nodig. De onderzoeken die voor de verdere verfijning nodig zijn worden in het voorjaar 2019 uitgevoerd.

Rehabilitatie Arembergerweg (72100140)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Rehabilitatie Arembergerweg	Aannemer	Meervoudig onderhands	296

De Arembergerweg is technisch afgeschreven. Er is een nieuwe wegconstructie nodig. Vanwege de slappe ondergrond wordt de fundering vernieuwd. De weg wordt voorzien van een betonverharding.

Rehabilitatie Gierwal (72100129)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Rehabilitatie Gierwal	Aannemer	Meervoudig onderhands	200

Er is groot onderhoud nodig aan de Gierwal. De elementenverharding is versleten. De klinkers worden vervangen door een betonverharding.

Reconstructie Kerkweg Giethoorn (72100160)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Reconstructie Kerkweg Giethoorn	Aannemer	Meervoudig onderhands	260

Dit is de eerste fase van de grootschalige aanpak van de paden langs de dorpsgracht in Giethoorn uit de gebiedsgerichte aanpak Giethoorn. Dit betreft het deel van de Kerkweg dat aansluit op het Binnenpad en het voetpad langs de dorpsgracht. Voor de inrichting van het pad wordt begin dit jaar een wensbeeld uitgewerkt.

Versterken bermen (72100106)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Versterken bermen	Aannemer	Meervoudig onderhands	404

Voor smallere plattelandswegen die intensief gebruikt worden door landbouwmachines en/of vrachtverkeer treedt veel bermshade op. Daar waar dergelijke wegen in het groot onderhoudsprogramma zijn opgenomen, wordt langs deze weg ook bermverharding aangebracht. Deze werkzaamheden worden gelijktijdig met het groot onderhoud uitgevoerd.

Levensduur verlengende maatregelen (72100110)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Levensduur verlengende maatregelen	Aannemer	Meervoudig onderhands	162

Ons wegenareaal raakt op leeftijd. Door op een aantal wegen levensduur verlengende maatregelen uit te voeren kan de technische en economische levensduur van de weg worden verlengd en wordt de vervanging ervan behoorlijk uitgesteld. Met deze aanpak blijft de beeldkwaliteit en technische staat van deze wegen op peil. Dit jaar gaat het om de Zomerdijk in Wanneperveen en (een deel) van de Venen in Sint Jansklooster.

Gladheidsbestrijding (62102010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Gladheidsbestrijding	Aannemer	Enkelvoudige aanbesteding	69
Zout	Leverancier	Enkelvoudige aanbesteding	31
Onderzoek	Extern	Enkelvoudige aanbesteding	10
<i>Totaal</i>			<i>110</i>

In 2019 wordt een onderzoek gedaan naar de totale kosten van de gladheidsbestrijding. Los hiervan staat het opstellen van nieuw beleid waarin we strooiroutes opnieuw bekijken en waarin we keuzes maken over wanneer we gaan strooien.

In het uitvoeringsplan Gladheidsbestrijding 2019-2020 wordt opgenomen hoe de gladheidsbestrijding deze winter is gepland; welke strooiroutes er zijn en wie deze uitvoert. Er zijn 8 strooiroutes (totaal circa 285 km, 1.000.000 m²) waarbij medewerkers van team Openbare Ruimte 4 routes strooien en 4 routes worden door lokale ondernemers gestrooid.

Langs de gracht(en) in Giethoorn, Dwarsgracht en Belt-Schutsloot nemen bewoners de gladheidsbestrijding zelf ter hand. Hiervoor stellen wij zout beschikbaar. Bewoners vegen hier ook zelf de sneeuw. In het voorjaar wordt het strooiseizoen geëvalueerd. Voorafgaand aan de winter wordt voor de voertuigen en de wintermachines een vlootshow georganiseerd en proefgereden op de strooiroutes. Alle wintermachines worden technisch gekeurd om te voldoen aan de Arbo- en veiligheidsvoorwaarden.

Openbare verlichting (62103010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Afhandeling storingen	Aannemer	Meerjarig onderhoudscontract	167
Remplace lampen	Aannemer	Meerjarig onderhoudscontract	20
Schades door aanrijdingen en vandalisme	Aannemer	Meerjarig onderhoudscontract	20
<i>Totaal</i>			<i>207</i>

Afhandelingen storingen

Voor het onderhoud aan de openbare verlichting is een meerjarig onderhoudscontract afgesloten. Hierin is als vastgelegd dat lampstoringen in principe binnen 10 dagen na melding worden verholpen.

Remplace lampen

Eens in de vier jaar worden de lampen (excl. LED) in de openbare verlichting vervangen. Ieder jaar wordt een deel van de gemeente gedaan. In 2018 gaat het over de vervanging van circa 1.270 lampen. Deze worden op basis van branduren geselecteerd.

Openbare verlichting (energie) (62103011)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Openbare verlichting (energie)	Leverancier	Meerjarig contract	220

Uit dit budget worden de kosten voor het energieverbruik van de openbare verlichting betaald.

Vervanging openbare verlichting 2019

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Vervanging armaturen (72100119)	Aannemer	Meerjarig contract	385
Vervanging masten (72100120)	Aannemer	Meerjarig contract	199
Totaal			584

Op verschillende plaatsen binnen de gemeente wordt verouderde en energieverslindende verlichting vervangen. In totaal gaat het om de vervanging van circa 700 armaturen en circa 345 verouderde masten.

4.3 Verkeer

Overzicht

		Budget (x €1.000)
62105	Verkeer	
62105010	Verkeersplannen	86
62106	Verkeersmaatregelen	
62106010	Verkeersmaatregelen	99
62106011	Verkeersmaatregelen mobiliteit en infrastructuur	90
62101950	Strategische Mobiliteitsvisie	10
62141020	Parkeergarage Gasthuispoort	29
	Investerings verkeer	
72120001	Vervangenabri's	285
nmb	Herinrichting Steenwijkerweg Willemsoord	1620
nmb	Vernieuwen/verbreden 12 fietspaden	3210
72100149	Bewegwijzering Giethoorn	420

Verkeersplannen (62105010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Actieplan verkeersveiligheid:	Diverse partijen	Bijdrage	
Gemeentelijke bijdrage			32
Provinciale bijdrage			54
Totaal			86

Actieplan Verkeersveiligheid

In het actieplan verkeersveiligheid wordt aangegeven welke educatieve projecten worden uitgevoerd. Hierbij worden alle doelgroepen bereikt: van peuter tot de oudere weggebruiker. Een deel van de projecten wordt uitgevoerd door de plaatselijke VVN-afdeling. Voor de uitvoering van een aantal projecten worden eigen mensen ingeschakeld. Het gaat onder andere om het plaatsen van wegafzettingen. De provincie Overijssel ondersteunt de verkeerseducatieprojecten financieel. Omdat het aanbod aan educatieve projecten de laatste jaren groter is geworden willen we dit voorjaar het actieplan actualiseren. Dit doen we samen met VVN-afdeling Steenwijkerland, de scholen, en het Regionaal Orgaan voor de Verkeersveiligheid Oost Nederland (ROVO).

Verkeersmaatregelen (62106010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Planmatig vervangen verkeersborden	Aannemer	Enkelvoudig	31
Regulier onderhoud verkeersborden	Beeldbestek OR	Bijdrage/Jaaropdracht	25
Beheerssysteem verkeersborden	Adviesbureau	Meerjarig contract	10
Onderhoud afsluitpalen centrum	Aannemer	Meerjarig contract	26
Lidmaatschap NBD	Aannemer	Enkelvoudig	7
Totaal			99

Planmatig vervangen verkeersborden

Voor het onderhoud aan de 7200 verkeersborden van Steenwijkerland is dit jaar € 31.000,- beschikbaar, daarmee worden circa 350 borden vervangen.

Regulier onderhoud verkeersborden

Om de verkeersborden herkenbaar te houden wordt ongeveer 30% van het areaal jaarlijks gereinigd. Deze werkzaamheden zijn in het beeldbestek openbare ruimte opgenomen. De bijdrage voor deze werkzaamheden bedraagt € 11.000,-. Naast het planmatig vervangen van de verkeersborden moeten er tussentijds borden vervangen te worden, bijvoorbeeld als er sprake is van schade. Tevens zijn er kosten voor nieuwe borden als gevolg van verkeersmaatregelen. Er wordt rekening gehouden met een bedrag van € 14.000,-

Beheerssysteem verkeersborden

Voor het bordenbeheer wordt gebruik gemaakt van een beheerssysteem. De kosten voor het beheerpakket, inspecties en mutaties bedragen €10.000,-

Onderhoud afsluitpalen centrum Steenwijk

Het onderhoud aan de afsluitpalen maakt onderdeel uit van het meerjarig onderhoud dat bij de realisatie van de afsluiting is aanbesteed.

Lidmaatschap Nederlandse Bewegwijzeringsdienst

De blauwe verwijsborden langs de belangrijkste wegen maken onderdeel uit van het landelijk netwerk van de NBD. Ten behoeve van uniformiteit en eenduidigheid is voor het onderhoud een abonnement afgesloten met de NBD. Voor grote vervangingen wordt een vervangingsplan opgesteld.

Verkeersmaatregelen mobiliteit en infrastructuur (62106011)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Verkeersveilige schoolomgeving	Aannemer	Enkelvoudig	20
Kleine verkeersmaatregelen	Aannemer	Enkelvoudig	70
Totaal			90

Verkeersveiligheid in de schoolomgeving

De verkeersveiligheid rondom scholen blijft een continu aandachtspunt. In 2018 hebben een paar scholen interesse getoond om met de verkeersveilige schoolomgeving aan de slag te gaan. Dat heeft geleid tot plannen bij De Ark in Oldemarkt. Bij de herinrichting van de Wilgenlaan e.o. in Belt Schutsloot wordt ook de schoolomgeving van De Buuzekamp meegenomen. Scholen met een verkeersouder worden via het netwerk van VVN Steenwijkerland uitgenodigd om met plannen te komen voor de verkeersveilige schoolomgeving voor de komende jaren.

Kleine verkeersmaatregelen

Voor kleine aanpassingen in de openbare ruimte, bijvoorbeeld naar aanleiding van klachten, om verkeerssituaties veiliger of beter bruikbaar te maken is € 70.000,- gereserveerd. Wijkvereniging Middenweg heeft in 2018 aandacht gevraagd voor het parkeren in de wijk Oostermeenthe. Ook het

parkeren in Vollenhove in het gebied tussen Aan Zee en Doeveslag vraagt aandacht. Wij gaan in deze gebieden de parkeerdruk onderzoeken en indien nodig en mogelijk maatregelen treffen.

Strategische Mobiliteitsvisie (62101950)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Strategische mobiliteitsvisie	Adviseur	Meervoudig onderhands	10

Bereikbaarheid is in een uitgestrekte gemeente als de onze belangrijk. Het college heeft een stevige ambitie op het gebied van mobiliteit. In de op te stellen strategische mobiliteitsvisie willen we inzicht geven in wat er nodig is om voorbereid te zijn op het vervoer van de toekomst. Daarbij gaat het naast (verschillende) vormen van openbaar vervoer ook over de andere vervoersmogelijkheden en combinaties daarvan. In het proces werken we samen met ondernemers, bewoners, PBW 's, ondernemersplatforms en andere partijen.

In 2018 is de provincie Overijssel gestart met de aanbesteding van de openbaar vervoer concessie Regio IJssel-Vecht. Vanuit de strategische mobiliteitsvisie zijn we actief betrokken bij de inrichting van de nieuwe vervoersconcessie. Daar waar de bereikbaarheid van kernen in het geding komt onderzoeken we of er vanuit de gemeente, zo mogelijk samen met de nieuwe concessiehouder, maatwerk geleverd kan worden.

Parkeerdek Gasthuispoort (62141020)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Parkeerdek Gasthuispoort	Aannemer	Meervoudig onderhands meerjarig	29

Dit is het onderhoudsbudget voor het parkeerdek Gasthuispoort. Het onderhoudscontract voor het parkeerdek loopt tot 2022.

Vervangen abri's (72100149)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Vervangen abri's	Leverancier	Meervoudig onderhands	285

Het reguliere onderhoud aan de bushokjes (abri's) laat te wensen over. Onderdelen zijn alleen nog maar als gebruikt leverbaar. Reclamevitrites zijn niet meer bedrijfszeker. Daarmee komt de exploitatie van de abri's in het geding. Dit jaar worden de abri's vervangen door nieuwe.

Herinrichting Steenwijkerweg Willemsoord (nmb)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Herinrichting Steenwijkerweg	Aannemer	Meervoudig onderhands	1029
Gemeentelijke bijdrage			591
Provinciale bijdrage			
Totaal			1.620

De herinrichting van de Steenwijkerweg is een groot project. De constructie van de fietspaden langs de weg is slecht. Jaarlijks wordt met lapwerk het fietspad begaanbaar gehouden. Als onderdeel van de grootschalige verbetering van de fietsinfrastructuur die met de vaststelling van het beleidsplan Verkeer in 2016 is ingezet worden deze paden voorzien van een gesloten verharding. Om de verkeersveiligheid op de Steenwijkerweg te verbeteren wordt de rijbaan ook aangepakt. In het project wordt ook de openbare verlichting vervangen. De plannen voor het project worden in het eerste kwartaal, samen met dorpsbelang Willemsoord uitgewerkt. Voor dit project is door de provincie Overijssel in het kader van de Doeluitkering Verkeer & Vervoer (DUV&V) een bijdrage toegezegd.

Vernieuwen/verbreden fietspaden (nbn)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Vernieuwen/verbreden fietspaden:	Aannemer	Meervoudig onderhands	
Gemeentelijke bijdrage			nbn
Provinciale bijdrage			nbn
Totaal			3.210

In Steenwijkerland liggen veel oudere smalle fietspaden, waarop fietsers elkaar lastig of moeilijk kunnen passeren. In het beleidsplan Verkeer is gekozen voor een grootschalige aanpak van deze fietspaden mits daarvoor subsidie kon worden gevonden. Bij het opstellen van dit uitvoeringsplan lijkt een positief besluit van de provincie Overijssel daarover aanstaande. Bij een positief besluit zal in 2019 veel tijd gestoken moeten worden in de voorbereiding van de plannen. Het gaat om de volgende fietspaden:

- Kalenberg: Kalenberg Noord en Zuid en Heuvenpad
- Kalenberg: Kalenbergerpad
- Dwarsgracht: fietspad Jonenweg
- Dwarsgracht: Otterskooi - Oude Kerkweg
- Oldemarkt: pad Driewegsluis
- Steenwijk - Ossenzijl
- Wanneperveen - Giethoorn
- Belt Schutsloot: Belterweg

Bewegwijzering Giethoorn (72100149)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Bewegwijzering Giethoorn	Leverancier	Meervoudig onderhands	420

Uit de pilot "bewegwijzering" blijkt dat verwijzing naar parkeerplaatsen bijdraagt aan de parkeerstromen, maar dat het ongewenste parkeren in de bermen daarmee niet voldoende is weggenomen. Om die reden wordt de parkeerverwijzing aangepast met een systeem waarbij de bezoeker kan zien waar parkeerruimte beschikbaar is.

4.4 Groenbeheer

Onderdelen

		Budget (x €1.000)
65501	Natuurbescherming	
65501010	Natuurbescherming, ontwikkeling buitengebied	26
65601	Openbaar groen	
65601010	Openbaar groen	392
65601012	Openbaar groen bermenonderhoud	313
65601013	Openbaar groen onderhoud NWG	695
65601014	Openbaar groen: bomenonderhoud (vanaf 2012)	162
65601016	Extensief maaien gras	30
65601	Biodiversiteit Bloemrijke kernen	
656019	Biodiversiteit / Motie fleurige kernen	100

Natuurbescherming, Ontwikkeling buitengebied (65501010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Bijdrage IVN, KNNV en kerkuilenbescherming	Diverse natuurverenigingen	bijdrage	1
Opstellen beheerplan Broekslagenbos	adviesbureau	Enkelvoudig	4
Uitvoeren maatregelen beheerplan Broekslagenbos	aannemer	Enkelvoudig	7
Beheer en onderhoud houtwallen, singels, poelen, bos en recreatieplaatsen	aannemer	Enkelvoudig	14
<i>Totaal</i>			26

Bijdrage INV, KNNV en Kerkuilenbescherming

Jaarlijks ontvangen de INV, KNNV Noordwesthoek en de Kerkuilenbescherming een bijdrage voor het ondersteunen van natuur- en milieueducatie aan inwoners en bezoekers van de gemeente Steenwijkerland. Deze vereniging verzorgen lezingen, excursies en gastlessen op scholen.

Opstellen beheerplan Broekslagenbos

Het Broekslagenbos is een natuur- en recreatiegebied aan de rand van de wijk Steenwijk-west. Om meer continuïteit in het beheer te krijgen en de natuurwaarde te versterken wordt in 2019 een beheerplan opgesteld voor het Broekslagenbos. In dit beheerplan worden diverse beheer- en inrichtingsmaatregelen opgenomen. Deze maatregelen zijn gericht op het vergroten van de biodiversiteit (flora en fauna) en de recreatieve waarde van het gebied. Bij het opzetten van het beheerplan zijn de wijkvereniging en diverse vrijwilligers uit de wijk Steenwijk-west betrokken.

Uitvoeren maatregelen beheerplan Broekslagenbos

Na het gezamenlijk met de wijkvereniging vaststellen van het beheerplan wordt een deel van de maatregelen uitgevoerd.

Beheer en onderhoud houtwallen, singels, bos en recreatieplaatsen

De gemeente Steenwijkerland heeft een uitgestrekt buitengebied met houtwallen, singels en bos. Ook zijn er diverse locaties ingericht als recreatieplaats. De houtwallen, singels en het bos worden periodiek gesnoeid. De recreatieplaatsen worden schoonhouden en gemaaid en daar waar nodig worden meubilair en verharding hersteld.

Openbaar groen (65601010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x€ 1000)
Snoei plantsoenen	Team Openbare Ruimte, i.s.m. aannemer		40
Inboet plantsoenen	Aannemer of Team Openbare Ruimte	Enkelvoudig	30
Renovatie plantsoen	Aannemer	Meervoudig onderhands	70
Parels in het groen	Team Openbare Ruimte		44
Dierenweides	Team Openbare Ruimte/ vrijwilligers Vollenhove		5,5
Kosten beheerpakket	Ingenieursbureau	Enkelvoudig	8
Herstel gazons	Team Openbare Ruimte/aannemer		7,6
Bloembollen	Aannemer, Team Openbare Ruimte	Meervoudig onderhands	15
Advies en ondersteuning	ingenieursbureau	Enkelvoudig	10
Bijdrage projecten OR			20
Onderhoud Marxveld	Aannemer	Enkelvoudig	15
Onderhoud hekwerken, halfverharding en bijzondere elementen	Team Openbare Ruimte, i.s.m. aannemer	Enkelvoudig	12
Blad en groenafval	Team Openbare Ruimte		5
Bestrijding exoten en plaagplanten	Aannemer	Enkelvoudig	20
Meststoffen en zaden	Team Openbare Ruimte		7
Maaien stadswallen	Aannemer	Enkelvoudig	18
Begrazen stadswal, geluidswal e.d.	Aannemer	Enkelvoudig	20
Onderhoud geluidswal Paddenpoel	ProRail		35
Totaal			392,1

Snoeien plantsoenen

Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden worden machines ingehuurd. In 2019 is € 40.000,- begroot voor het snoeien van plantsoenen.

Inboet plantsoenen

Bomen en struiken leven en zijn gevoelig voor droogte, vorst, nat weer, strooizout en slechte groeiplaatsomstandigheden. Deze omstandigheden kunnen ervoor zorgen dat een deel van de beplanting uitvalt. Het vervangen van uitgevallen beplanting heet inboeten. Voor de aanschaf van plantmateriaal is in 2019 € 30.000,- begroot.

Renovatie plantsoen

In het dagelijks onderhoud komt het voor dat beplantingsvakken door slechte groeiplaatsomstandigheden, wortelonkruiden of een onlogische inrichting niet goed te beheren zijn. Naast individuele groenvakken wordt op een aantal plaatsen op grotere schaal ingegrepen. Voor de renovatie van plantsoen is in 2019 € 90.000,- begroot.

Parels in het groen (parken en parkjes)

De openbare ruimte wordt op basisniveau onderhouden. In de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) en de Beleidsnota Groen staat dat een aantal bijzondere plaatsen een hoger onderhouds- en inrichtingsniveau hebben. Deze plekken worden ook wel Groene Parels genoemd en worden door het Team Openbare Ruimte onderhouden op basis van een beheerplan.

Voor de een periode van zeven jaar ontvangt de gemeente een instandhoudingsbijdrage vanuit het Restauratiefonds voor de parken Rams Woerthe en Old Ruitenborgh. In 2018 is een budget voor bloemrijke kernen toegekend. Om de kwaliteit van bloemrijke kernen te borgen is €9.000,- onderhoudsbudget toegevoegd. Voor de aanschaf van materiaal zoals eenjarige zomerbloeiers, materiaal voor het onderhoud aan paden, hekken en andere elementen is in 2019 € 44.000,- begroot.

Herstel gazons

Gedurende het jaar raakt op diverse plaatsen gazon beschadigd. Voor het herstellen daarvan is in 2019 circa € 7.600,- beschikbaar.

Bestrijding exoten en plaagplanten

Afgelopen jaren is het aantal plekken waar invasieve exoten als Japanse Duizendknoop en Reuzenberenklauw groeit, flink uitgebreid. Deze planten kunnen een gevaar vormen voor de gezondheid, een bedreiging voor inheemse planten en dieren en zelfs schade aan bouwwerken veroorzaken. De bestrijding van deze planten is moeilijk en er zijn verschillende (innovatieve) methodes. In 2019 reserveren we 20.000,- voor bestrijding van deze planten.

Bloembollen

Voor het mesten en planten van bloembollen op bijzondere plekken als entrees en dorps- en stadscentra is in 2019 € 15.000,- gereserveerd.

Advies en ondersteuning

In 2019 staan diverse plannen en beleidsnota's op de planning. Voor de realisatie van plannen en advisering door externen is €20.000,- beschikbaar.

Dierenweides

In park Rams Woerthe en Old Ruitenborgh bevinden zich dierenweides. De kosten voor het voer, de verzorging van de dieren, het onderhoud van de hekken en het terrein zijn in 2019 geraamd op € 5.500,-.

Blad en groenafval

Jaarlijks wordt het blad van gazons verzameld en afgevoerd naar een composteringsbedrijf. Ook kleine hoeveelheden groenafval worden hier aangeboden. De verwerkingskosten bedragen circa € 5.000,-

Meststoffen en zaden

Om beplanting vitaal te houden is het noodzakelijk de plantvakken te bemesten. Op ecologisch beheerde grasvelden worden kruiden gezaaid om het aantrekkelijk te maken voor insecten. De kosten voor de aanschaf van meststoffen en zaden bedragen € 7.000,-.

Maaien Stadswallen Steenwijk, Blokzijl en talud Old Ruitenborgh

De stadswallen in Steenwijk en Blokzijl en het talud langs de watergang in het park Old Ruitenborgh, zijn niet met standaard materiaal te maaien. Dit komt door de steile hellingen. Deze locaties worden door een aannemer met aangepast materiaal gemaaid. De kosten voor het maaien bedragen € 25.000,-.

Begrazing door schapen

Op enkele plaatsen in de gemeente zijn de omstandigheden dusdanig (steil talud, nat e.d.) dat het gras niet met machines is te maaien. Op deze plaatsen worden schapen ingezet om het gras kort te houden. Het doel van dit type beheer is verschraving van de bodem, grotere variatie in de vegetatie en duurzaam groenbeheer. Op de geluidswal tegen de A32 en de stadswal van Steenwijk lopen in het groeiseizoen schapen. De kosten van het begrazen met schapen bedragen in 2019 € 20.000,-

Afdracht beheerpakket

De kosten voor onderhoud van het beheersysteem en de licenties bedragen € 8.000,-.

Bijdrage projecten OR voor groenvoorziening (IVOR)

Jaarlijkse wordt riolering vervangen en groot onderhoud uitgevoerd aan wegen. Soms is er binnen deze projecten een bijdrage vanuit groen gewenst om de groenvoorziening te renoveren of te verbeteren. In 2019 wordt voor de revitalisering Wilgenlaan e.o. in Belt schutsloot en de reconstructie Tukseweg Tuk een bijdrage van € 20.000,- gereserveerd.

Onderhoud hekwerken, halfverharding en bijzondere elementen

De kosten voor het onderhoud van halfverharde paden, hekwerken en andere bijzondere elementen bedragen jaarlijks € 12.000,-

Afdracht ProRail onderhoud geluidswal Paddenpoel

Jaarlijks wordt een bedrag afgedragen aan ProRail voor het onderhoud van de geluidschermen langs de wijk Paddenpoel te Steenwijk en Tuk. De afdracht bedraagt in 2019 € 35.000,-.

Openbaar groen bermenonderhoud (65601012)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Hoeveel (x €1000)</i>
Maaien bermen en sloten perceel 1	aannemer	Contract	134
Maaien bermen en sloten perceel 2	aannemer	Contract	95
Maaien bermen bedrijventerreinen	aannemer	Contract	20
Bijdrage zelfbeheer Kallenkote	Plaatselijk Belang		8,5
Herstel en extra werk	aannemer	Enkelvoudig	15,8
Afdracht maaien extensief gras (FCL6561016)			20
Verwerken berm en slootmaaisel	ROVA		20
Totaal			313

Maaien bermen en sloten

Het maaien van bermen en sloten wordt met twee verschillende methodes uitgevoerd. Zo bevat perceel 1 de bermen en sloten op de hogere zandgronden en natuurgebieden. Hier wordt de berm gemaaid en het gras afgevoerd naar een vergistingsinstallatie of composteerbedrijf. Perceel 2 omvat de bermen in veen- en kleigebieden. Deze bermen worden geklepeld, waarbij het maaisel blijft liggen. Het slootmaaisel uit de hele gemeente wordt afgevoerd naar een composteerbedrijf in de gemeente.

Maaien bermen bedrijventerreinen

Het maaien van bedrijventerreinen wordt in overleg met Business Club Steenwijkerland een aantal keer gemaaid. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door een lokale aannemer. De kosten voor het maaien van de bedrijventerreinen bedragen € 20.000,-

Openbaar groen bijdrage contract NWG (65601013)

<i>Omschrijving</i>	<i>Hoeveel (x €1000)</i>
Onderhoud openbaar groen NWG	695
<i>Totaal</i>	695

Onderhoud openbaar groen

De Noordwestgroep verzorgt het onderhoud van de openbare ruimte. Het reguliere onderhoud aan de groenvoorziening bestaat uit het snoeien van de hagen, onkruidbeheersing in de plantsoenen, bladruimen en het maaien van het gazon.

Openbaar groen bomenonderhoud (65601014)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Snoei bomen en vormbomen	Aannemer	Meervoudig onderhands	70
Kap en herplant bomen (regulier)	team OR en aannemer	Enkelvoudig/ jaaropdracht	31
Boomveiligheidsinspecties	Team OR	Jaaropdracht	7,5
Eikenprocessierups	Aannemer	Enkelvoudig	40
Roeken	Aannemer	Enkelvoudig	2,5
overheveling budget 2018			128
<i>Totaal</i>			279

Snoei bomen

Uit de boomveiligheidscontrole van 2018 blijkt dat 4650 bomen gesnoeid moeten worden. Op basis van beschikbaar budget zijn in 2019 3400 bomen opgenomen in het snoeiprogramma en wordt meervoudig onderhands aanbesteed. Het specifieke snoeiwerk en de begeleidingssnoei van jonge bomen gebeurt door het team Openbare Ruimte en is onderdeel van de jaaropdracht. De kosten voor het snoeien van de bomen is voor 2019 bedraagt € 70.000,-, waarvan € 10.000,- is gereserveerd voor de inhuur van een hoogwerker en € 60.000,- voor het aan te besteden snoeiwerk.

Snoei vorm- knotbomen

Onder de noemer vormbomen vallen alle bomen die een bijzondere snoeivorm hebben. Deze bomen worden in vorm gehouden door snoei. Het betreft in 2019 de snoei van 100 leibomen en circa 650 knotbomen verdeeld over de gehele gemeente. Dit snoeiwerk wordt door een de NoordWestGroep, in samenwerking met het team Openbare Ruimte uitgevoerd.

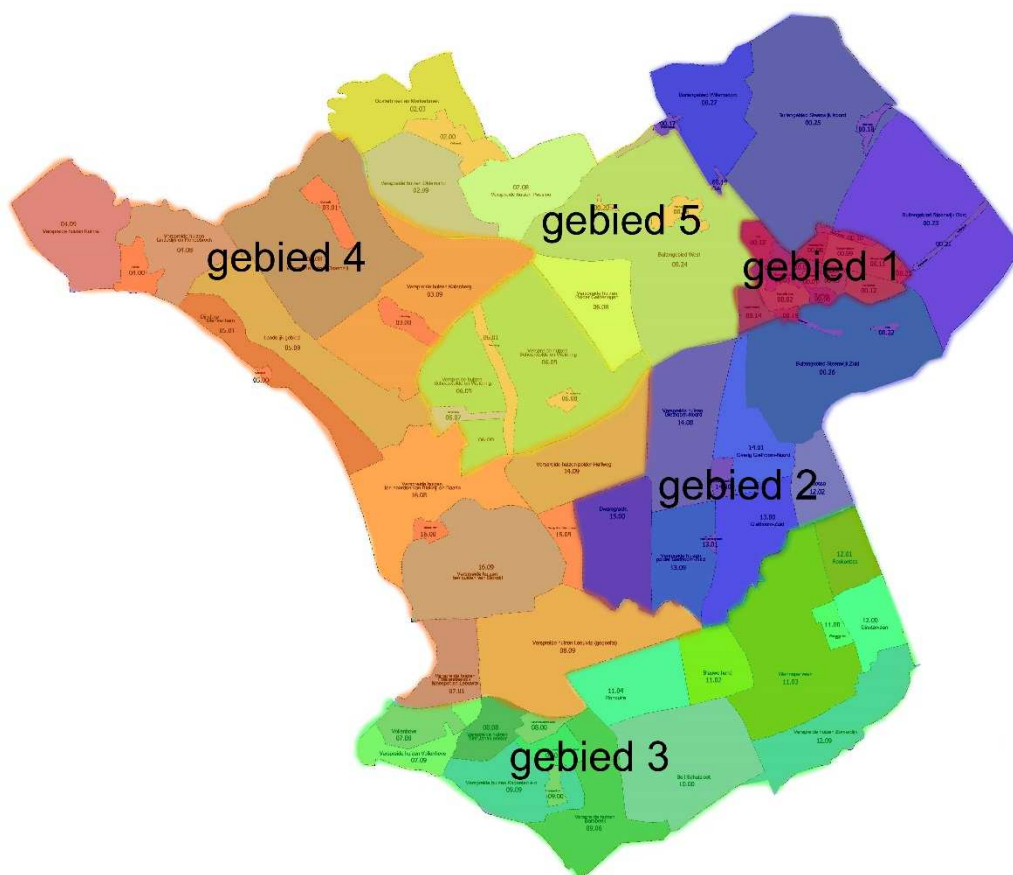
Kap en herplant bomen

Tijdens de boominspectie van 2018 is gebleken dat 80 bomen ernstige gebreken vertonen. De veiligheid van deze bomen kan niet langer worden gegarandeerd. Het kappen van de bomen is een onderdeel van de jaaropdracht. Het herplanten, inboeten en de nazorg van 100 bomen wordt door het team Openbare Ruimte uitgevoerd en is onderdeel van de jaaropdracht. De kosten voor kap en herplant van de bomen zijn geraamd op € 26.000,-, waarvan € 2.000,- voor het graven en spitten van de plantgaten, € 12.000,- voor het vellen en € 12.000,- voor het inkopen en herplanten.

Boomveiligheidsinspecties (VTA 2019)

Elke boom wordt eens in de vijf jaar gecontroleerd op vitaliteit en stabiliteit. Daarbij is de gemeente ingedeeld in vijf deelgebieden. Op onderstaande afbeelding, staan de vijf deelgebieden weergegeven. Bomen waarbij een verminderde conditie (stabiliteit en vitaliteit) wordt geconstateerd, worden aangemerkt als bomen met verhoogde zorgplicht (risicobomen). Deze bomen worden jaarlijks geïnspecteerd.

In 2019 worden alle gemeentelijk beheerde bomen in gebied 4 geïnspecteerd. Soms vraagt een situatie om nader onderzoek met specialistische apparatuur. Voor het uitvoeren van nader onderzoek door externen is er in 2019 een bedrag van € 6.500,- geraamd. Binnen dit bedrag zijn ook de licentiekosten (omgevingsvergunning) voor de kapaanvragen opgenomen. Het uitvoeren van de jaarlijkse boominspectie is onderdeel van de jaaropdracht.

Inspectiegebieden bomen Steenwijkerland

Overlastbeheersing eikenprocessierupsen (EPR)

Als beheerder van de openbare ruimte, is de gemeente verantwoordelijk voor de aanpak van overlast van de eikenprocessierups (EPR). Daarbij hoort onder andere het waarschuwen van het publiek. Wettelijk gezien is er geen verplichting om de rups te bestrijden. Toch is het, gezien de ernstige klachten en overlast die de EPR kan veroorzaken, van groot belang de EPR te bestrijden. Daarbij wordt vooral ingezet op druk bezochte plaatsen, de zogenoemde risicolocaties. De kosten voor het bestrijden van de eikenprocessierups zijn in 2019 geraamd op € 41.700,-.

Gezien de stevige groei van het aantal uitgevlogen vlinders in het afgelopen jaar is het niet uit te sluiten dat ook dit jaar het aantal risicolocaties toeneemt en de kosten voor bestrijding van de rups verder oplopen. Het signaleren en inventariseren van de EPR wordt door het team Openbare Ruimte uitgevoerd. MOR-meldingen worden ingezet bij het opsporen van de rupsen. Bij het binnenkomen van een melding wordt in het veld de locatie bezocht en gemarkeerd.

In geval van verhoogd risico wordt opdracht gegeven voor het verwijderen van de rupsen. Het markeren en het inschatten van het risico wordt uitgevoerd door het team Openbare Ruimte. Het verwijderen van de nesten wordt uitgevoerd door een lokale aannemers.

Aanpak roekenoverlast

Dit jaar wordt de roekenoverlast aangepakt door eenmaal preventief de nesten te verwijderen. Dit gebeurt in december-januari. Alle nesten op overlast- en op sommige gedooglocaties worden verwijderd. Gedurende de rest van het (roeken)broedseizoen ondernemen we geen actie. Ieder voorjaar inventariseren we waar roeken zich hebben gevestigd. Deze locaties leggen we vast op een beheerkaart. De kosten voor het gebruik van de hoogwerker om de nesten uit de bomen te halen zijn geraamd op € 2.500 per jaar.

Essentaksterfte (65601912)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x € 1000)
Essentaksterfte	Aannemer	Meervoudig onderhands	100
Totaal			100

De toename van de boomziekte essentaksterfte (ETS) zet het onderhoudsbudget voor het bomenbeheer onder druk. Een vijfde deel van het gemeentelijk bomenbestand (34.000 stuks) bestaat uit essen. 2000 van deze essen zijn in meer of mindere mate aangetast door de ziekte. Deze bomen vragen daardoor om extra aandacht en snoei, waardoor de onderhoudslasten toenemen. Hiervoor is voor 2019-2021 jaarlijks een budget beschikbaar gesteld van € 100.000,-. Dit budget wordt ingezet om de matig tot ernstig aangetaste essen met ETS te verwijderen en waar mogelijk herplanten met een variatie aan andere, toekomstbestendige, boomsoorten.

Overgeheveld budget 2018

In de najaarsnota is een budget toegekend voor de gevolgen van essentaksterfte. Om de werkzaamheden uit te kunnen voeren, is in de periode oktober-december 2018 gestart met het voorbereiden van de werkzaamheden; opstellen van een plan van aanpak op basis van het

beschikbare budget, communicatieplan, aanvraag vergunning en aanbesteding. Hier zijn procedures aan verbonden die tijd in beslag nemen. Hierdoor kan de daadwerkelijke uitvoering pas plaatsvinden in het uitvoeringsjaar 2019. De herplant van de bomen aan de Koningin Wilhelminalaan in Willemsoord wordt uitgevoerd als het project "Herinrichting Koningin Wilhelminalaan" (dat in samenspraak gaat met de bewoners) concreet is. Daarom is € 128.000,- overgeheveld naar 2019.

Verwijderen 475 van matig tot ernstig aangetaste essen

In 2019 zullen 475 essen worden gekapt, de stobben en wortels worden verwijderd. Volgens het huidige bomenbeleid is het principe: één op één vervangen. Op sommige plaatsen kan dit echter niet. In het verleden zijn namelijk bomen geplant die naar huidig inzicht nu te weinig ruimte hebben. Bij herplant worden duurzame keuzes gemaakt, dit betekent dat er 428 bomen terugkomen op de oorspronkelijke locatie.

Extensief maaien gras (65601016)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Extensief maaien	Aannemer	Meervoudig onderhands	30

Binnen de bebouwde kom wordt op diverse plaatsen extensief maaibeheer toegepast. Dit maaibeheer is gericht op ontwikkeling en behoud van bloemrijk grasland. De kosten voor de maaierwerkzaamheden bedragen in 2019 circa € 55.000,-.

Biodiversiteit en bloemrijke kernen (65601913)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Bloemrijke kernen	Aannemer	enkelvoudig	20
Uitvoering Biodiversiteitsplan Steenwijkerland	Aannemer	enkelvoudig	80

Bloemrijke kernen

Gemeente Steenwijkerland wil haar (toeristische) bezoekers gastvrij ontvangen in mooie representatieve kernen. Het aanbrengen van een- en meerjarige zomerbloeiërs in de kernen draagt daaraan bij. Naast een kwaliteitsimpuls voor de groenvoorziening biedt een bloemrijke beplanting leefruimte voor bijen, vlinders en andere insecten. Wij gaan hierbij uit van zelfwerkzaamheid van onze inwoners, de aanplant en het onderhoud wordt door onze inwoners verzorgd. De geraamde kosten zijn voor aanschaf van materiaal, planten en grond. Dat de onderhoudslasten zullen stijgen heeft te maken met de kosten voor meststoffen, eenjarige planten en meerjarige planten (opvangen uitval eerste jaren) en maaien van meerjarige planten.

Uitvoering Biodiversiteitsplan Steenwijkerland

In 2019 wordt een plan ontwikkeld voor het versterken van de biodiversiteit in Steenwijkerland. In dit plan wordt aan de hand van vier thema's (Inrichting, Beheer, Communicatie en Educatie) een uitvoeringsprogramma opgesteld. Na het opstellen van het Biodiversiteitsplan wordt gestart met de realisatie van het uitvoeringsprogramma.

4.5 Sport en spelen

Onderdelen

		Budget (x €1.000)
65311	Groene sportvelden en terreinen	
65311010	Groene sportvelden en terreinen	314,5
65803	Speelvoorzieningen	
65803010	Speelvoorzieningen	199

Groene sportvelden en terreinen (65311010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Maaien sportvelden	NWG / aannemer	enkelvoudig	124,5
Onderhoud sportvelden/kunstgrasvelden	aannemer	meervoudig onderhands	108
Onderhoud singels en verharding	SB en aannemer	enkelvoudig	6
Bemesting /bestrijding plagen sportvelden	leverancier en NWG	enkelvoudig	34
Onkruidbeheersing op verharding	NWG	enkelvoudig	6
Hekwerken en ballenvangers	aannemer	enkelvoudig	7,5
Beregening en drainage	aannemer	enkelvoudig	11
Veldverlichting	aannemer	enkelvoudig	12
Beheer/meerjarenplan	extern	enkelvoudig	5
Totaal			314

Gemeente Steenwijkerland beheert 14 sportaccommodaties waar 19 verenigingen actief zijn. Op deze complexen liggen 5 kunstgras- en 49 natuurgrasvelden. Een sportveld dat gebruikt wordt voor georganiseerde wedstrijdsport is onderworpen aan de eisen van het NOC*NSF. Het onderhoud van de sportvelden is erop gericht de velden in optimale conditie te houden en aan de NOC*NSF normering te laten voldoen.

Maaien sportvelden

Noordwestgroep

Voor het maaien van de sportvelden, trainingsvelden en het overig gras op de sportaccommodaties is een contract gesloten met de Noordwestgroep. Hiervoor is een contractwaarde van € 121000,-

Schouwpaden en talud

Het maaien van schouwpaden en het talud bij de atletiekbaan worden een aantal keer gemaaid. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door een lokale aannemer. De kosten voor het maaien van de schouwpaden bedragen € 3.500,-

Onderhoud sportvelden

Naast het maaien van sportvelden zijn er diverse onderhoudsmaatregelen nodig om de velden in conditie te houden. Op sportvelden zijn plekken die zeer intensief gebruikt worden. De plekken waar door dit intensieve gebruik speelschade is ontstaan worden in de zomermaanden hersteld. Daarnaast worden diverse beheermaatregelen uitgevoerd zoals vertidrainen, bezanden, kriebeleggen, verticuteren, top beluchten, prikken en doorzaaien. Voor het uitvoeren van het genoemde onderhoud is een bestek opgesteld. Het bestek is afgelopen jaar meervoudig onderhands aanbesteed en had een opdrachtwaarde van € 87.000,- en wordt dit jaar opnieuw aanbesteed. Voor de aanschaf van het graszaad voor het doorzaaien van de velden is € 10.000,- geraamd.

Ook op de kunstgrasvelden en de atletiekbaan worden onderhoudsmaatregelen uitgevoerd. Het gaat hier voornamelijk om het reinigen van de velden, het aanvullen van de infill (het materiaal dat tussen de kunstgrasvezels wordt gestrooid) en het bestrijden van algen en mossen. De totale onderhoudskosten voor de kunstgrasvelden bedragen in 2019 € 11.000,-.

Onderhoud singels en verhardingen

Op de sportaccommodaties worden naast het veldbeheer ook werkzaamheden aan beplantingen en verhardingen uitgevoerd. De werkzaamheden worden zoveel mogelijk door het team Openbare Ruimte uitgevoerd, aangevuld met lokale aannemers. De kosten bedragen in 2019 € 6.100,-.

Bemesting en bestrijding

Om de grasmat in optimale conditie te houden is het van belang een goede bemesting toe te passen. Ieder jaar worden 15 velden bemonsterd door een gespecialiseerd bedrijf. Na de bemonstering geeft dit bedrijf een bemestingsadvies voor de bemonsterde velden. Op deze wijze krijgt ieder veld een optimale bemesting, passend bij de grondsoort, veldopbouw en gebruik van het veld. De kosten voor deze bemonstering bedragen € 2.000,- per jaar. Het leveren van de meststoffen wordt bepaald op basis van het advies. De kosten zijn begroot op € 21.000,-. Het aanbrengen van de meststoffen wordt verzorgd door de NoordWestGroep, de kosten hiervoor bedragen in 2019 € 8.000,-. Het onkruid op de bestrating wordt dit jaar meegenomen in het integrale beeldbestek voor de openbare ruimte. De bijdrage voor het bestrijden van onkruid op verharding op de sportcomplexen is in 2019 geraamd op € 6.000,-.

Afgelopen jaren zijn op een aantal velden ritnaalden, engerlingen en emelten aangetroffen. Deze dieren vreten de wortels van het gras op, waardoor het veld onbespeelbaar wordt. Om te voorkomen dat de velden totaal onbespeelbaar worden is bestrijding van deze dieren nodig. Voor de bestrijding is in 2019 € 3.000,- begroot.

Hekwerken en ballenvangers

Rondom de speelvelden en achter de doelen van velden staan hekwerken en ballenvangers. Jaarlijks worden reparaties uitgevoerd en waar nodig worden delen vervangen. De kosten voor reparatie en onderhoud van de hekwerken zijn geraamd op € 7.500,-.

Berekening en drainage

Een goede waterafvoer is belangrijk om de velden in goede conditie te houden. De drainage onder de velden zorgt hiervoor. De drainage wordt periodiek doorgespoten om vervuiling te voorkomen en een optimale werking te kunnen garanderen. Tijdens periode van aanhoudende droogte wordt met sproei-installaties gespreid. De installaties en de pompen moeten onderhouden worden om de continuïteit van de installatie te kunnen waarborgen. De kosten voor een optimale waterhuishouding zijn geraamd op € 10.900,-.

Verlichting en installatie

De veldverlichting zorgt ervoor dat ook in de avonduren gebruik gemaakt kan worden van de sportvelden. De kosten voor het onderhoud, het vervangen van kapotte lampen en het onderhouden van de elektrische installaties zijn begroot op € 12.000,-.

Speelvoorzieningen (65803010)

Omschrijving	wie	hoe	budget (x1000)
Onderhoud	Team Openbare Ruimte	Ad hoc	55
Vervanging	Aannemer	Raamovereenkomst	116,4
Onderhoud ondergronden	Aannemer	Enkelvoudig	36
Inspectie en databeheer	Aannemer	Enkelvoudig	12
Algemeen			2,6
Input voorziening			-23
Totaal			199

Onderhoud speeltoestellen

Gedurende het jaar worden alle speeltoestellen geïnspecteerd op veiligheid. Ook worden ze, wanneer dit nodig is, schoongemaakt. Aan de hand van inspecties en meldingen worden reparaties aan speeltoestellen uitgevoerd. Voor de inspecties, onderhoudswerkzaamheden en reparaties is € 55.000,- begroot.

Vervanging speeltoestellen

In het meerjarenplan Spelen is een overzicht opgenomen met te verwachten vervangingen. Deze vervangingen zijn gebaseerd op de leeftijd van de toestellen en de levensduur. In het meerjarenplan is voor tien jaar berekend welke kosten verwacht worden. De verwachte kosten voor vervanging bedragen in 2019 € 116.400,- .

Onderhoud ondergronden

Veel speeltoestellen hebben een valdempende ondergrond. Deze (zand)ondergronden moeten worden schoongehouden en op peil gehouden worden. In 2019 is voor het onderhoud van de valondergronden € 36.000,- geraamd.

Inspectie en gegevensbeheer

Jaarlijks worden al onze speeltoestellen door een bedrijf geïnspecteerd. Tijdens deze inspectie wordt ons databestand bijgehouden en worden alle toestellen geïnspecteerd op basis van de daarvoor opgestelde normeringen. In 2019 bedragen de kosten voor deze inspectie € 12.000,-

Spelen algemeen

Onder algemene kosten vallen: leges KLIC meldingen, leges vergunningaanvragen, enz. Voor dit soort algemene kosten is een bedrag van € 2.600,- gereserveerd.

Voorziening speeltoestellen

Om in de toekomst een grote piek in de vervanging van speeltoestellen te kunnen opvangen is een voorziening getroffen. In 2019 is € 23.000,-- uit de voorziening nodig.

4.6 Water en kunstwerken

Overzicht

		Budget (x €1.000)
62104	Bruggen	
62104010	Oeververbindingen	569
62104013	Pont Jonen	5
62211	Binnenhavens en waterwegen	
62211010	Waterwegen en waterkeringen	717
62211011	Waterwegen - baggeren	475
62211012	Maaien schouwsloten	84
65602	Recreatieve voorzieningen	
65602010	Jachthavens	48
65602020	Recreatieve vijvers	60
72100096	Investerings oeververbindingen 2017/ 2018	938
79900535	Investerings pont Jonen	85

Oeververbindingen (62104010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Inspectie ¼ van het areaal kunstwerken, circa 90 objecten	Aannemer	Enkelvoudig	16
Werkzaamheden onvoorzien	Aannemer	Enkelvoudig	43
Val conserveren brug Kalenberg	Aannemer	Aannemer	10
Storingscontract bediende bruggen	Aannemer	Enkelvoudig	25
Vervangen dekken 2 bruggen Blokzijl	Aannemer	Enkelvoudig	150
Vervangen diverse onderdelen bediende beweegbare bruggen	Aannemer	Enkelvoudig	150
Uitvoering beeldbestek NWG	NWG	Contract	5
Brugwachters	Stichting Waterrecreatie	Contract	165
Kostenafdracht derden/verbinding De Linde Weststellingwerf	Beheerder	Contract	5
Totaal			569

Om de toestand van het areaal goed in beeld te hebben, worden jaarlijks inspecties uitgevoerd aan de oeververbindingen. Deze inspecties worden door een ingenieursbureau uitgevoerd die kennis en ervaring hebben op het vlak van beheer en onderhoud van civiele kunstwerken. De output die deze inspectie oplevert gaat als input dienen voor het uit te voeren onderhoud.

De verkregen gegevens worden verwerkt in het beheersysteem. Het beheersysteem wordt bijgewerkt om de output zo nauwkeurig mogelijk te krijgen.

De 3 bediende bruggen in het areaal zijn ondergebracht bij een aannemer in een onderhoudscontract. Dit onderhoud bestaat uit het seizoen klaar maken van de brug waaronder het smeren, reinigen en vervangen van onderdelen. Daarnaast staan zij paraat in een storingsdienst mocht één van de bruggen in storing vallen.

Oeververbindingen (72100096 Investerings 2018/2019)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
DGBV41 Dwarsgracht; Rietlanden: Houten brug herstellen / vervangen (Uitvoering 1ste kwartaal 2019)	Aannemer	Meervoudig onderhands	150
STBV18 Steenwijk Oostwijkstraat; Houten brug herstellen / vervangen (On hold i.v.m. eventuele verbouw school CSG Eekeringe)	Aannemer	Meervoudig onderhands	75
DGBV35 Dwarsgracht; Dwarsgracht: landhoofden vervangen (Uitvoering 1ste kwartaal 2019)	Aannemer	Meervoudig onderhands	75
Vervangen brug BSBV 38 Havezatheweg Belt-Schutsloot (Aanbesteding begin 2019)	Aannemer	Meervoudig onderhands	175
Vervangen brug BSBV 39 Havezatheweg Belt-Schutsloot (Aanbesteding begin 2019)	Aannemer	Meervoudig onderhands	175
Vervangen brug BSBV 20 Belterweg (Gereed 2018)	Aannemer	Enkelvoudig	138
Vervangen brug BSBV 25 Belterweg (Gereed 2018)	Aannemer	Enkelvoudig	150
Diverse kunstwerken uit het meerjarenplan vervangen 67 kunstwerken 2017-2021*	Aannemer	Meervoudig onderhands	538
Totaal			1.476

*Gezien de ontwikkelingen Giethoorn wordt dit nader bepaald.

Pont Jonen (62104013)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Onderhoud pont	Aannemer	Enkelvoudig	5

Pont Jonen (79900535 Investerings)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Groot onderhoud pont	Aannemer	Enkelvoudig	55

De pont die in het zomerseizoen vaart in Jonen wordt tijdens het winterseizoen onderhouden en ligt dan in de stalling. Tijdens de stalling wordt onder andere het schilderwerk bijgewerkt en worden elektrische onderdelen vervangen of onderhouden.

Waterwegen en waterkeringen (62211010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Werkzaamheden onvoorzien (ad-hoc)	Aannemer	Enkelvoudig	27
Vervangen beschoeiing Giethoorn (fase 2 2018-2019)	Aannemer	Meervoudig onderhands	500
Budget 2020 naar voren gehaald t.b.v. project Giethoorn Fase 2			500
Inspectie oeverconstructies	Ingenieursbureau	Enkelvoudig	0
Op basis niveau brengen beschoeiing langs particuliere percelen	Aannemer	Enkelvoudig	100
Bijdrage Waterschap onderhoud vaarwegen	Beheerder	Afdracht	90
Totaal			1247

Het beleidsplan oeverconstructies 2016-2020 is vastgesteld. Er is extra geld vrijgemaakt om groot onderhoud uit te voeren aan de oeverconstructies. Er wordt een beheerplan Water opgesteld voor de komende 5 jaar. Wat gaan we doen, wie gaat het doen, hoe gaan we het doen, dit wordt allemaal vastgelegd in dit beheerplan. Zo krijgen we voor onze inwoners en voor onszelf inzichtelijk wat er de komende jaar gaat gebeuren op het vlak van oeverconstructies. De insteek is om de vervangingen planmatig uit te voeren over lange lengtes zodat er meer duidelijkheid ontstaat. Tevens zal er een planning worden opgesteld met hierin opgenomen de verschillende tracés die in aanmerking komen voor vervanging.

Waterwegen – baggeren (62211011)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Op orde maken 7 watersystemen	Aannemer	Meervoudig onderhands	375
Opstellen / actualiseren MJP baggeren	Ing. bureau	Enkelvoudig	15
Bestrijding exotische plantengroei	Aannemer	Enkelvoudig	30
De Werven Steenwijk woonboten	Aannemer	Enkelvoudig	40
Bijdrage Waterschap baggeren (ontvangstplicht)	N.v.t.	N.v.t.	15
Totaal			475

De waterwegen in de gemeente hebben verscheidene functies. De hoofdtaak van de waterwegen is het bergen en afvoeren van (hemel)water. Daarnaast wordt er ook veelvuldig gebruik gemaakt van dit water door toeristen en dagjesmensen die komen recreëren op of nabij het water. Om deze waterwegen op de juiste diepte te houden is het periodiek baggeren van deze waterwegen noodzakelijk. De doorstroming moet voldoende zijn en daarnaast moet er voldoende diepgang zijn zodat pleziervaartuigen niet vastlopen op de bodem.

In diverse wateren in onze gemeente zijn exotische planten geconstateerd. Het grote probleem dat zich hier bij voordoet is dat dit een woekeraar is. Vijverpartijen groeien geheel of gedeeltelijk dicht. Hierdoor kunnen gevaarlijke situaties ontstaan omdat kinderen dit zien als een grasveld en vervolgens in het water vallen. Daarnaast kan er stank ontstaan wat voor aangrenzende bewoners niet prettig is. Het is noodzakelijk om dit te bestrijden.

Wij als gemeente voeren niet alleen baggerwerkzaamheden uit; ook voor het Waterschap is een taak weggelegd voor hun waterwegen.

Maaien vijvers stedelijk water (62211012)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Maaien vijvers stedelijk water / exoten	Aannemer	Enkelvoudig	70
Onderhoud duikers / sloten ad-hoc	Aannemer	Enkelvoudig	14
<i>Totaal</i>			<i>84</i>

Voor de doorstroming van waterwegen en waterpartijen is baggeren alleen niet voldoende. Om de doorstroming te garanderen is het maaien van de waterwegen en waterpartijen van essentieel belang. Waterplanten en riet worden vanaf de kant of met een maaiboot gemaaid. Al dit werk geeft veel afval in de vorm van slootmaaisel. De afvoer van het slootmaaisel is geregeld via ROVA die dit afstemt met Fa. Hanekamp Scheerwolde, een ondernemer die slootmaaisel composteert.

Jachthavens (65602010)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Operationaliseren beheerpakket GBI (invoer inspecties / mutaties etc.)	Ingenieursbureau	Enkelvoudig	5
Groot onderhoud, in overleg met de stichting	Aannemer	Enkelvoudig	43
<i>Totaal</i>			<i>48</i>

De jachthavens zijn verpacht aan de Stichting Waterrecreatie en in sommige gevallen aan watersportverenigingen, bijvoorbeeld in Kuinre en Oldemarkt. Voor het uitvoeren van het dagelijkse en/of klein onderhoud zijn de jachthavens zelf verantwoordelijk. De gemeente is verantwoordelijk voor de vervangingen, het groot onderhoud. Dit gaat in goed overleg met de betrokkenen zodat het geld efficiënt wordt gebruikt. Waar mogelijk wordt de inzet van de stichting of de verenigingen gevraagd om de kosten te drukken.

Recreatieve vijvers en voorzieningen (65602020)

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Operationaliseren beheerpakket GBI (invoer inspecties / mutaties etc.)	Ingenieursbureau	Enkelvoudig	8
Aanpassen trailerhelling Vollenhove	Aannemer	Enkelvoudig	12
Vergoeding werkzaamheden eilandje Bovenwijde (Smit 's Paviljoen)	Smit 's Paviljoen	Contract	11
Onderhoud recreatieve voorzieningen	Aannemer	Enkelvoudig	14
Onderhoud fontein Markt	Aannemer	Enkelvoudig	12,5
Ongedierte bestrijding	Aannemer	Enkelvoudig	2,5
<i>Totaal</i>			<i>60</i>

Binnen het areaal heeft de gemeente twee officiële zwemstrandjes die onder toezicht staan van provincie Overijssel. De provincie ziet toe op de kwaliteit van de twee zwemstrandjes. Het gras moet worden gemaaid, strand geëgaliseerd, afval en vuil moet worden verwijderd en afgevoerd.

Sinds 2015 is er een overeenkomst met Smit 's Paviljoen voor het eilandje Bovenwijde. Tijdens het zwemseizoen houden zij toezicht op het eilandje inclusief de aanwezige voorzieningen. Ze zorgen ervoor dat de afvalbakken tijdig worden geleegd. Tevens openen en sluiten zij elke dag de aanwezige toiletvoorziening en houden ze deze schoon. Op deze manier wordt er geprobeerd vandalisme op het eilandje terug te dringen. Daarnaast worden er op diverse locaties onderhoudswerkzaamheden verricht om de recreatieve voorzieningen beschikbaar en schoon te houden. We hebben in onze gemeente 7 fontein die we onderhouden en eventueel worden vervangen door de gemeente. In de winter worden de fontein uit het water gehaald om het kapot vriezen van de fonteinpomp te voorkomen. Het is gelijk een mooi moment om onderhoud te plegen aan de pomp en deze te reinigen. In het voorjaar worden deze pompen weer teruggeplaatst zodat ze het zomerseizoen weer in werking zijn.

4.7 Riolering – exploitatie

Onderdelen

		Budget (x €1.000)
67221	Riolering	
67221010	Riolering (algemeen)	163
67221011	Riolering (elektra)	189
67221012	Riolering (onderzoek)	206,5
67221013	Riolering (strategische planvorming)	108
67221014	Riolering (onderhoud)	574

Riolering (algemeen) (67221010)

Omschrijving	Budget (x €1000)
Afschrijving rioolinvesteringen	43,3
Rentelasten	10,5
Recognities	0,7
Datakosten	20
Overige kosten waterregisseur	25
Zandfilter (bijdrage waterschap)	30
Overige uitbestede werkzaamheden (w.o. abonnementen beheer)	35
Totaal	164,5

Riolering (elektra) (67221011)

Omschrijving	Budget (x €1000)
Elektra	188
Waterverbruik	0,75
Totaal	189

Riolering (onderzoek) (67221012)

Onderzoeken worden uitgevoerd om te beoordelen waar en op welke manier verbeteringen kunnen worden doorgevoerd om de gemeentelijke taak kwalitatief naar een hoger niveau te tillen. In het onderzoeksprogramma zijn de te verrichten onderzoeksactiviteiten beschreven in het kader van de uitvoering van het Watertakenplan.

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Mutatie beheersysteem	extern	Enkelvoudig	25
Reiniging en inspectie	extern	Meervoudig onderhands	100
Berekeningen	extern	Enkelvoudig	25
Onderzoek foutieve aansluitingen	extern	Enkelvoudig	25
Overstort- en grondwaterloggers	extern	Enkelvoudig	31,5
Totaal			206,5

Mutatie beheersysteem (67221012/38320/72201)

Vanuit dit budget worden de mutatiewerkzaamheden betaald voor de rioolbeheerpakketten GBI (vrijvervalriool), H2GO (drukriolering), Riobase (rioolaansluitleidingen) en KLIC-viewer, een en ander conform wettelijke afspraken (Wet WION / KLO).

Reiniging en inspectie (67221012/38320/72202)

Om ervoor te zorgen dat het stelsel kwalitatief gezien blijft doen wat het moet doen, wordt jaarlijks een deel van het riool gereinigd en geïnspecteerd. De resultaten van de inspecties worden afgezet tegen de vastgestelde ambitie in het Watertakenplan. De werkzaamheden worden uitgevoerd conform de daarvoor geldende uitvoerings- en veiligheidseisen: NEN-normen, BRL-richtlijnen en relevante veiligheidsvoorschriften. In 2016 is in samenwerking met de gemeenten Dalfsen, Zwartewaterland, en Staphorst een meerjarencontract opgesteld.

Berekeningen (67221012/38320/72204)

Ontwikkelingen in de openbare ruimte kunnen, voorzien of onvoorzien, effect hebben op het functioneren van de riolering. Het is daarom noodzakelijk om op ad-hoc basis het functioneren van het rioolsysteem te toetsen. De opdrachten worden bij derden weggezet.

Onderzoek foutieve aansluitingen (67221012/38320/72209)

Onderzoek naar foutieve aansluitingen is nodig op basis van klachten van burgers, ten gevolge van storingen van gemalen en voor het optimaal laten functioneren van het riool. Foutieve aansluitingen veroorzaken wateroverlast, hoge stroomkosten en zorgen voor kwaliteitsverlies van het totale rioleringsstelsel.

Overstort- en grondwaterloggers (67221012/38320/72237)

Teneinde een goed inzicht in de werking van het rioolstelsel te behouden worden kritieke punten gemonitord m.b.v. overstortloggers. Daarnaast worden grondwaterloggers geplaatst om meer inzicht te verkrijgen in de grondwaterstanden. Nieuw te plaatsen en te vervangen loggers worden uit dit budget bekostigd. In 2019 worden loggers geplaatst bij Raesveldstraat, Laan van Toutenburgh en Godfried van Rhenenlaan.

Riolering (strategische planvorming) (67221013)

<i>Omschrijving</i>	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Budget (x €1000)</i>
Operationeel programma riolering	Specialist	Fluvius	25
Verbrede rioolplannen	Specialist	Enkelvoudig	58
Operationalisering waterplan	Specialist	Enkelvoudig	25
<i>Totaal</i>			<i>108</i>

Operationeel programma riolering (67221013/72206)

In het Watertakenplan 2016-2021 zijn de ambities en doelstellingen tot 2021 in de vorm van beleidskaders vastgelegd. In het Watertakenplan is ook een samenwerkingsprogramma opgenomen waarin activiteiten en maatregelen gezamenlijk in Fluvius-verband worden uitgevoerd. Fluvius laat zich op deze onderwerpen (onder andere calamiteitenplan, optimaliseren gemalenbeheer, klimaatadaptatie) adviseren door externe partijen.

Daarnaast maakt het cluster water en riolering gebruik van externen bij het opstellen van het jaarlijkse uitvoeringsplan om de kaderstelling van het Watertakenplan te realiseren.

In 2019 wordt klimaatadaptatie in Fluvius verband verder opgepakt en uitgewerkt. Zo staat het gezamenlijk aanbesteden van een stresstest op het programma met als doel het in 2019 in kaart brengen van de risico's met betrekking tot wateroverlast, hitte, droogte en waterveiligheid.

Onderstaand wordt in het kort aangegeven het doel van Steenwijkerland in relatie met klimaatadaptatie.

Een waterrobuuste en klimaatbestendige inrichting Steenwijkerland

Steenwijkerland brengt in kaart welke risico's er zijn met betrekking tot wateroverlast, hitte, droogte en waterveiligheid; de zogenaamde Stresstest (uitvoering 2019). Uitkomst hiervan is dat de kwetsbaarheden in beeld zijn gebracht. We gaan in gesprek zowel intern als extern over de consequenties van de risico's (risicodialoog) en stellen een hierbij behorende gebiedsgerichte strategie op. Op basis hiervan stellen we een uitvoeringsprogramma op. Om wateroverlast, hittestress, droogte en gevolgen van overstromingen planmatig aan te pakken werken we conform de methodiek: Weten (analyse van kwetsbaarheden en

kansen), Willen (formuleren doelen en strategieën) en Werken (aan de slag om de leefomgeving klimaatbestendig en waterrobuust te maken in beleidsplannen en programma's).

In 2020 heeft Steenwijkerland klimaatrobuust handelen verankerd in beleid en handelen.

In 2050 heeft Steenwijkerland een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting.

Om Steenwijkerland klimaatadaptief te maken gaan we zorgdragen voor bewustwording en bijbehorende communicatie. We betrekken de samenleving hierbij en inventariseren (meekoppel-)kansen, eisen, wensen en mogelijkheden.

Steenwijkerland is alert op "klimaat" kansen die er liggen voor het combineren van maatregelen of het creëren van meerwaarde bij beoogde (gebieds-) ontwikkelingen. Het gaat hierbij niet alleen om water en/of ruimtelijke ordening maar bijvoorbeeld ook om welzijn, zorg, economie, verkeer en vervoer, landbouw, groen en spelen.

Verbrede rioolplannen (67221013/72207)

Eens in de 10 jaar wordt per bemalingsgebied in een rioolplan een hydraulische beschouwing van het rioelstelsel gemaakt. De huidige rioolplannen dateren van 2009 – 2015. In 2019 willen we een herberekening maken van bemalingsgebied Vollenhove. Gelijktijdig met de herberekening voeren we het klimaatdialoog met de inwoners van het bemalingsgebied.

Operationalisering waterplan (67221013/72208)

Voor complexere vraagstukken op het waterdossier maakt het cluster water en riolering gebruik van externe gespecialiseerde adviseurs. De kosten voor deze adviseurs worden betaald vanuit dit budget.

Riolering (onderhoud) (67221014)

Voor het efficiënt uitvoeren van de gemeentelijke watertaken, levert lokale gebieds- en organisatiekennis op onderdelen een duidelijke meerwaarde op. Zo wordt het regulier klein onderhoud aan de voorzieningen volledig zelfstandig uitgevoerd door Team Openbare Ruimte. Jaarlijks planmatig onderhoud wordt uitbesteed aan hierin gespecialiseerde bedrijven.

Omschrijving	Wie	Hoe	Budget (x €1000)
Reinigen en herstellen straatkolken, lijnafwatering en lamellenfilters	Aannemer	meerjarencontract	60
Onderhoud drainage en infiltratievoorzieningen	Aannemer	enkelvoudig	10
Wortels en obstakels verwijderen	Aannemer	meervoudig onderhands	20
Onderhoud gemalen			70
- Ad-hoc / spoed	Aannemer	raamcontract	
- Inspectie en reiniging	Aannemer	meervoudig onderhands	
Onderhoud minigemalen en persleidingen			105
- Ad-hoc / spoed	Aannemer	raamcontract	
- Inspectie en reiniging	Aannemer	meervoudig onderhands	
Onderhoud randvoorzieningen	Aannemer	enkelvoudig	10
Onderhoud overstorten	Aannemer	meervoudig onderhands	2,5
Onderhoud zinkers	Aannemer	enkelvoudig	7,5
Repareren hoofdriolering	Aannemer	meervoudig onderhands	90
Onderhoud duikers	Aannemer	enkelvoudig	30
Aanpak wateroverlast	Aannemer	enkelvoudig	50
Onderhoud IBA 's / helofytenfilters	Aannemer	enkelvoudig	15
Repareren vrijerval aansluitleidingen	Aannemer	enkelvoudig	30
NEN keuringen gemalen	Aannemer	enkelvoudig	20
Vorbereidende maatregelen	Aannemer	enkelvoudig	30
Nazorg	Aannemer	enkelvoudig	11,5
Maatregelen foutieve aansluitingen	Aannemer	enkelvoudig	12,5
Totaal			574

Het reinigen en herstellen van straatkolken, lijnafwatering en lamellenfilters (67221014/38320/72215)

Als de kolken niet goed functioneren ontstaat er water-op-sstraat bij hevige regenval. De gemeente heeft de zorgplicht voor een goede ontvangst en afvoer van regenwater in openbaar gebied.

De bijna 17.500 kolken en 30 andere ontvangstconstructies worden periodiek door derden gereinigd om een goede doorgang en afvloeiing van het water te waarborgen. De werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van een meerjarencontract. Eventuele gebreken worden verholpen door Team openbare Ruimte. Lamellenfilters worden (al naar gelang de vuillast) 2 of 4 keer per jaar gereinigd.

Onderhoud drainage en infiltratiesystemen (67221014/38320/72216)

Er wordt steeds minder regenwater aangesloten op de rioolstelsels. Door regenwater te laten infiltreren in de bodem, voorkom je uitdroging en transporteer je minder "schoon water" naar de zuiveringsinstallaties. Andersom kan de aanleg van drainage hoge grondwaterstanden met wateroverlast tot gevolg in en nabij woningen voorkomen. Deze systemen vergen een specifiek onderhoud, anders dan onderhoud aan reguliere rioolssystemen.

Wortels en obstakels verwijderen (67221014/38320/72217)

Wortels en andere obstakels kunnen de doorgang van een rioolbuis blokkeren of belemmeren. Om de zorgplichten doelmatig in te vullen, is het noodzakelijk de riolen vrij te houden van wortels en andere obstakels. Uitvoering vindt plaats in een 5-jaarlijkse cyclus.

Onderhoud gemalen (67221014/38320/72218)

Gemeente Steenwijkerland heeft 155 gemalen. Deze gemalen worden jaarlijks in het voorjaar gereinigd en geïnspecteerd door derden. In het najaar worden de werkzaamheden voortkomend uit de 0-meting uitgevoerd en wordt een deel van de gemalen opnieuw gereinigd.

Het verhelpen van storingen en het verrichten van klein onderhoud wordt deels verzorgd door Team OR en deels door een aannemer, op basis van een meerjarencontract. Het jaarlijks planmatig onderhoud wordt uitbesteed. Storingen, inspecties, reparaties, vervangingen en toestandsaspecten van de gemalen worden vastgelegd in het onderhoudsmanagementsysteem (OMS / H2GO, een module van het beheerpakket).

Onderhoud minigemalen en persleidingen (67221014/38320/72219)

Gemeente Steenwijkerland heeft 1.145 minigemalen en circa 312 km persleidingen in bezit.

Het onderhoud en de inspectie wordt deels uitgevoerd door Team OR (de lastig bereikbare locaties) en deels uitbesteed. De kwetsbare persleidingen (± 30 km) worden gereinigd door een hierin gespecialiseerd bedrijf, deels jaarlijks en deels halfjaarlijks.

Het verhelpen van storingen en het verrichten van klein onderhoud wordt deels verzorgd door Team OR en deels door een aannemer, op basis van een meerjarencontract. Storingen, inspecties, reparaties, vervangingen en toestandsaspecten van de minigemalen worden vastgelegd in het onderhoudsmanagementsysteem (OMS, een module van het beheerpakket H2GO).

Onderhoud randvoorzieningen (67221014/38320/72220)

Een randvoorziening (bergbezinkbassin) is een leiding of reservoir waarin het water tijdelijk wordt opgevangen. Hierdoor wordt de vuillast bij overstorten verminderd. In de gemeente zijn 13 randvoorzieningen aanwezig. Deze randvoorzieningen moeten schoon en vrij van obstakels zijn om een goede werking te garanderen. Randvoorzieningen worden daarom jaarlijks door derden gereinigd en geïnspecteerd. De werkzaamheden worden uitgevoerd conform het hiervoor opgestelde onderhoudsplan en de gegevens worden geborgd in H2GO.

Onderhoud overstorten (67221014/38320/72221)

De overstorten vervullen een belangrijke rol bij de uitvoering van de zorgplichten en zorgen voor de afvoer van overtollig water uit het riool. Jaarlijks worden alle overstortlocaties beoordeeld door de coördinator van het cluster water en riolering conform het hiervoor opgestelde onderhoudsplan. Hierbij wordt gekeken naar alle relevante zaken om een goede werking van de overstorten te kunnen waarborgen.

Onderhoud zinkers (67221014/38320/72222)

Een zinker is een onderdeel van de riolering, dat lager ligt dan de riolering zelf, bijvoorbeeld om onder een watergang door te gaan. Een zinker is daardoor onderhoudsgevoelig. Het jaarlijks controleren en onderhouden van de zinkers door derden is gewenst om een goede werking te garanderen. De werkzaamheden worden uitbesteed en uitgevoerd conform het hiervoor opgestelde onderhoudsplan.

Repareren vrij vervalriolering ; hoofdriolering (67221014/38320/72225)

Steenwijkerland heeft 427 kilometer (vrijverval)hoofdriolering (verzamelriolen). Overlast veroorzaakt door deze riolen bestaat vaak uit stankklachten, verstoppingen of wateroverlast. Om een goede afvoer te kunnen waarborgen worden deelreparaties uitgevoerd. Hiermee wordt tevens de restlevensduur van het riool verlengd.

Onderhoud duikers (67221014/38320/72226)

Voor het goed functioneren van watergangen moeten naast de sloten en greppels ook de duikers periodiek gereinigd en geïnspecteerd te worden. Vanuit dit budget worden de onderhoudskosten van duikers bekostigd.

Aanpak wateroverlast(67221014/38320/72227)

Extreme regenbuien vinden steeds vaker plaatst. Om snel en adequaat wateroverlastproblemen aan te pakken is hiervoor een speciaal budget gecreëerd.

IBA 's en helofytenfilters (67221014/38320/72230)

IBA 's en helofytenfilters zijn geplaatst (in het buitengebied) waar percelen niet op de reguliere riolering aangesloten konden worden. Deze installaties zuiveren het afvalwater van een of meerdere percelen. Om de werking van deze installaties te garanderen wordt jaarlijks onderhoud uitgevoerd aan deze installaties. Aan de 39 IBA 's / helofytenfilters van de gemeente vindt onderhoud plaats (middels een contract) door het Waterschap.

Repareren vrijvervalriolering, aansluitleidingen (67221014/38320/72231)

Steenwijkerland heeft naast 427 kilometer hoofdriolering (verzamelriolen) ook ± 75 kilometer aan zogenaamde aansluitleidingen. Deze leidingen liggen van de erfgrans tot het hoofdriool. Overlast veroorzaakt door deze aansluitleidingen bestaat vaak uit stankklachten, verstoppingen of wateroverlast. Uit dit budget worden de ad-hoc maatregelen betaald, veelal voortvloeiend uit klachten, die niet door onze eigen buitendienst afgehandeld kunnen worden.

Vorbereidende maatregelen (67221014/38320/72238)

De rioolvervangingsinvesteringen zoals deze zijn vermeld in het Watertakenplan. Ze zijn gebaseerd op landelijke kengetallen die veelal voldoende dekkend zijn voor de geplande vervangingsmaatregelen. Om tot een goede raming te komen, moeten vooraf onderzoeken worden verricht naar specifieke factoren die niet zijn meegenomen in de kosten-kentallen zoals: grondaankoop of vestiging zakelijk recht, reiniging verontreinigde grond, ingrijpende maatregelen voor kabels en leidingen, funderingsmaatregelen, intensieve bemaling etc.

Nazorg (67221014/38320/72239)

Opleveringsinspecties van werken worden door de gemeente uitgevoerd en uit dit budget bekostigd.

Maatregelen foutieve aansluitingen (67221014/38320/72240)

Jaarlijks wordt onderzoek verricht naar foutieve aansluitingen op het rioolstelsel van de gemeente. De maatregelen die volgen uit dit onderzoek bestaan uit het afkoppelen van regenwateraansluitingen van vuilwaterriolering en vuilwateraansluitingen van regenwaterriolering.

4.8 Riolering – investeringen

Overzicht

		Budget (x €1.000)
	investeringen < 2019	
77220276	Uitvoering vervangen rioalgemalen Klinkerweg en Veldhuisweg vindt voor een deel plaats in 2019	140
77220262	Belt Schutsloot; Wilgenlaan e.o.: vervangen vrijvervalriool	231
	Nieuwe investeringen 2019	
	Belt Schutsloot; Wilgenlaan e.o.: vervangen vrijvervalriool extra bijdrage	200
	Tuk; Bergweg en Tukseweg van nr. 137 tot nr. 117	200
	Giethoorn; vervangen riolering Binnenpad	500
	Diverse kleine projecten; Slingerland, Gagelsweg en Het Schild	100
	Steenwijkerland; Vervangen gemalen en minigemalen 2019	300
Totaal		1300

Belt Schutsloot Wilgenlaan e.o.

Het rioelstelsel verkeerd in slechte staat en dient op korte termijn vervangen te worden. Vanuit wegen worden enkele weggedeelten opnieuw gestraat (klein onderhoud). Deze werkzaamheden worden gecombineerd uitgevoerd. Samen met aanwonenden is een integraal inrichtingsplan opgesteld. Hierdoor is de scope van dit project vergroot. Dit heeft er toe geleid dat er verbeteringsmaatregelen worden uitgevoerd voor groen, wegen en riolering en openbare verlichting. Voor 2019 vragen wij een extra bijdrage aan zodat deze kwaliteitsimpuls kan worden gerealiseerd.

Giethoorn vervangen riolering Binnenpad

Het rioelstelsel vanaf Ds. J.J. Ketstraat via Binnenpad 52 tot aan Kerkweg 50A is sterk verzakt en dient daarom te worden vervangen. Alvorens tot vervangen over te gaan zal er eerst een uitgebreid vooronderzoek gedaan worden om de uitvoeringsmethode te bepalen. De uitvoeringswerken worden in samenhang met het vervangen van de beschoeiing uitgevoerd. Om die reden wordt in 2019 het gedeelte van Binnenpad 14 tot Kerkweg 50A vervangen en in 2020 het gedeelte vanaf Ds. J.J. Ketstraat via Binnenpad 52 tot Binnenpad 14 vervangen.

Diverse kleine projecten

In de kernen Oldemarkt, Steenwijkerwold en Steenwijk bevinden zich enkele rioelstrengen die op korte termijn vervangen moeten worden. Dit betreft rioelstrengen in 't Slingerland, Gagelsweg, Het Schild, Kallenkoterallee en Ten Dale

Gemalen 2019

Vervangen rioelgemaal;

- Rioelgemaal Barsbeek 14 (Sint Jansklooster)
- Rioelgemaal Schaarweg (Vollenhove)

In Muggenbeet zal een gedeelte van de persleiding worden vervangen (diametervergroting).

In Paasloo zullen 12 minigemalen worden gerenoveerd door team gemalen.

Verder worden de besturingsinstallaties vervangen bij de rioelgemalen Zwartehofslaan, Hooilandentallee, Buitensingel en Eeser Gaard.

4.9 Begraven

Openbare begraafplaatsen	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Hoeveel</i>
67241010			
Onderhoud begraafplaatsen	- Bestek NWG - Andere kleinschalige uitbestede werkzaamheden door (plaatselijke)aannemers	Enkel of meervoudig afhankelijk van opdracht	125.000
Detachering 2 medewerkers NWG	NWG	Volgens contract	48.000
Schoonmaak gebouwen	Schoonmaakbedrijf Gaal	Volgens contract	2.500
Abonnementskosten en bijdragen bijzondere begraafplaatsen	divers		2.300
Gedenkplek de Voorst	Plaatselijke aannemer	Enkelvoudig	5.000
Ruiming Oldemarkt	ntb		7.500
Verwijderen grafmonumenten	Lokale steenhouwer	enkelvoudig	5.000
Optimaliseren administratie	Extern bureau		13.000
Onderhoud/keuringen materiaal	divers		4.500
Schades			4.000
Totaal			216.922
Onderhoud groen nabij begraafplaatsen	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Hoeveel</i>
65601018			
Betreft 20% van onderhoudskosten begraafplaatsen (t.b.v. btw)	Bestek NWG		
Totaal			20.307
Onkruidbestrijding begraafplaatsen	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Hoeveel</i>
67241014			
Onkruidbestrijding 16 begraafplaatsen	NWG		60.060
Totaal			60.060
Baten begraafplaatsen	<i>Wie</i>	<i>Hoe</i>	<i>Hoeveel</i>
67231010			
			445.401

Inrichting

Het afgelopen jaar is gestart met een inventarisatie van de groen kwaliteit van de begraafplaatsen. Dit met het doel om het komend jaar een meerjarenprogramma begraafplaatsen op te stellen. Vooruitlopend hierop en omwille van groen dat 'op' was (inclusief gevolgen Essentaksterfte), is op een aantal begraafplaatsen een groene impuls gegeven. Scheerwolde is voorzien van een aantal borders met vaste planten wat het geheel wat vriendelijker en minder somber maakt. Op het Thijhof is de ronde structuur gemarkeerd door een aantal bomen (ook ter vervangen van Essen). Ook hier is een aantal vaste plantenborders aangebracht, die niet alleen de beeldkwaliteit ten goede komt, maar het ook beter beheersbaar maakt. Naast deze opwaarderingen, is vanuit onderhoud een impuls gegeven aan de verhardingenstructuur op de oude begraafplaats aan de Meppelerweg door Schots graniet toe te passen op de half verhardingen. Een zichtbaar pluspunt, waarvoor ook door bezoekers waardering wordt uitgesproken.

Onderhoud begraafplaatsen

In 2019 zetten we onze plannen voor de komende jaren voor het beheer en onderhoud op een rij in een Meerjarenplan begraafplaatsen. Met name het groen zal hierin aandacht krijgen. Plantvakken zijn 'op' en moeten dus heringericht worden. Ook het straatmeubilair, hekwerken, verharding en drainage vinden een plek in het MJP.

Dienstverlening en administratie

In oktober 2018 is de nieuwste versie van het administratiesysteem van Centric, Key2Begraven geïnstalleerd. Deze versie is gebruiksvriendelijker en biedt meer mogelijkheden. Zo ook het beschikbaar stellen van openbare informatie via een app (Grafzoeker). Hiermee kunnen bezoekers op hun mobiele telefoon het graf van een dierbare opzoeken. Hiertoe moeten de plattegronden van de begraafplaatsen digitaal beschikbaar zijn en gekoppeld aan het systeem van Centric. We pakken een verdere optimalisering van de begraafplaatsenadministratie in 2019 op.

Communicatie en participatie

Andere zaken die voor 2019 op de rol staan en niet zozeer aan geld gekoppeld zijn, zijn de netwerkbijeenkomst voor uitvaartondernemers en steenhouwers, het inloopspreekuur, Wereldlichtjesdag en de organisatie van de eerste vrijwilligers dag, waarbij personeel en bezoekers/rechthebbenden samen een begraafplaats onder handen nemen.

**Uitvoeringskaarten
Openbare Ruimte
2019**

5 Kaartoverzicht:

Totaaloverzicht gemeente

Wanneperveen Vollenhove

Steenwijkerwold Steenwijk

Scheerwolde

Ossenzijl

Oldemarkt

Kuinre

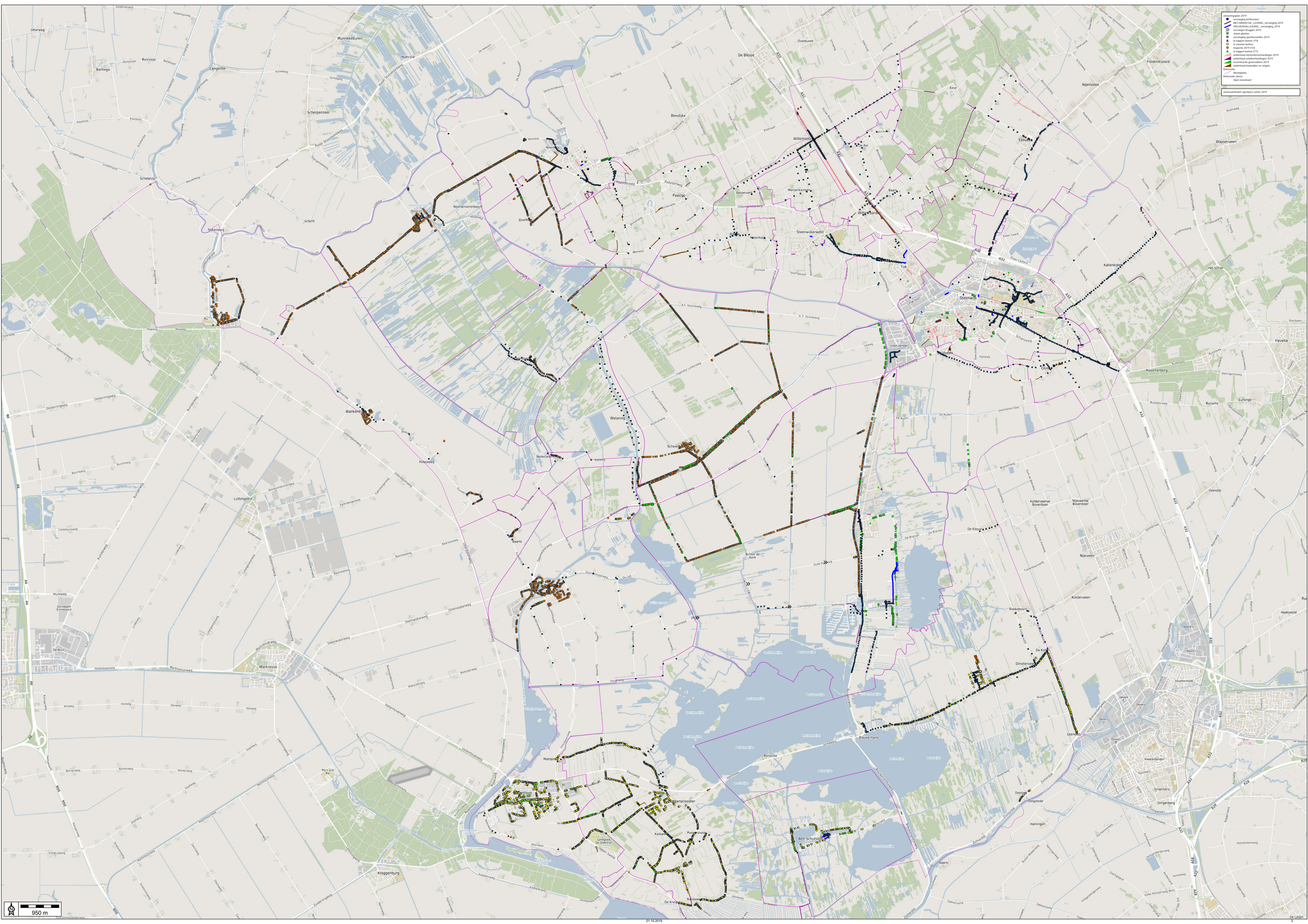
Sint Jansklooster Giethoorn

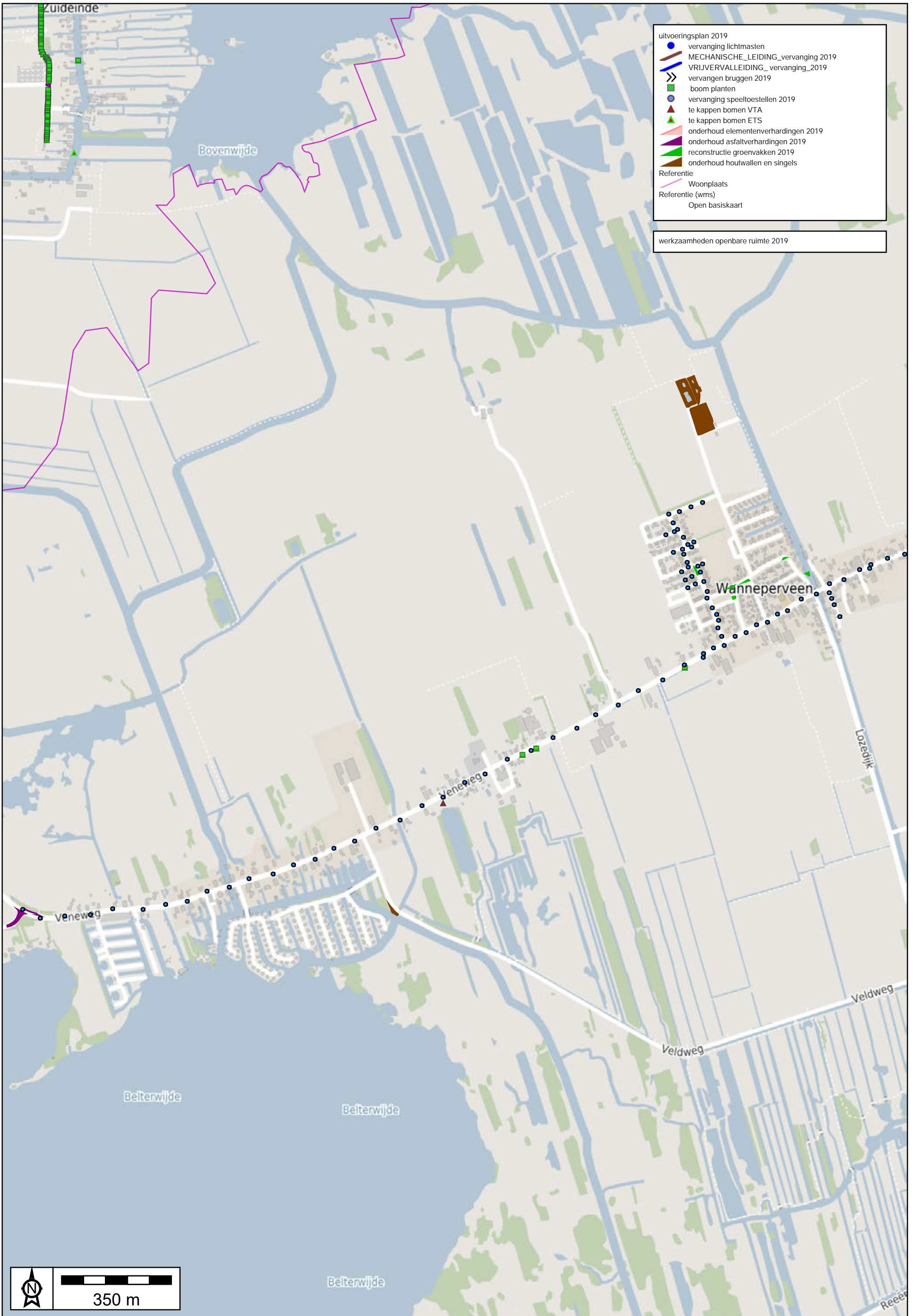
'Eese'

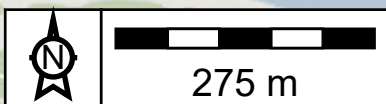
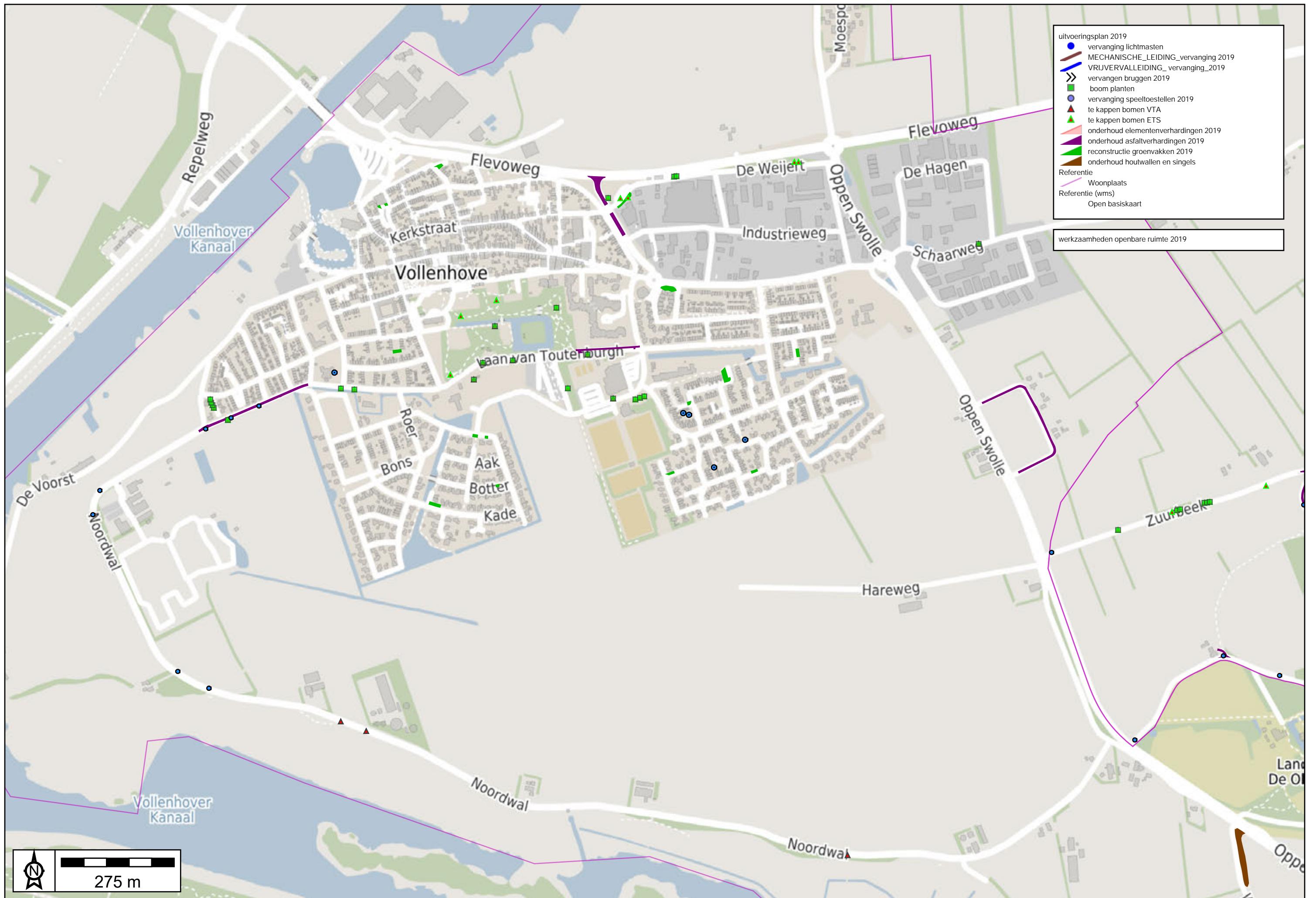
Blokzijl

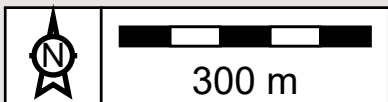
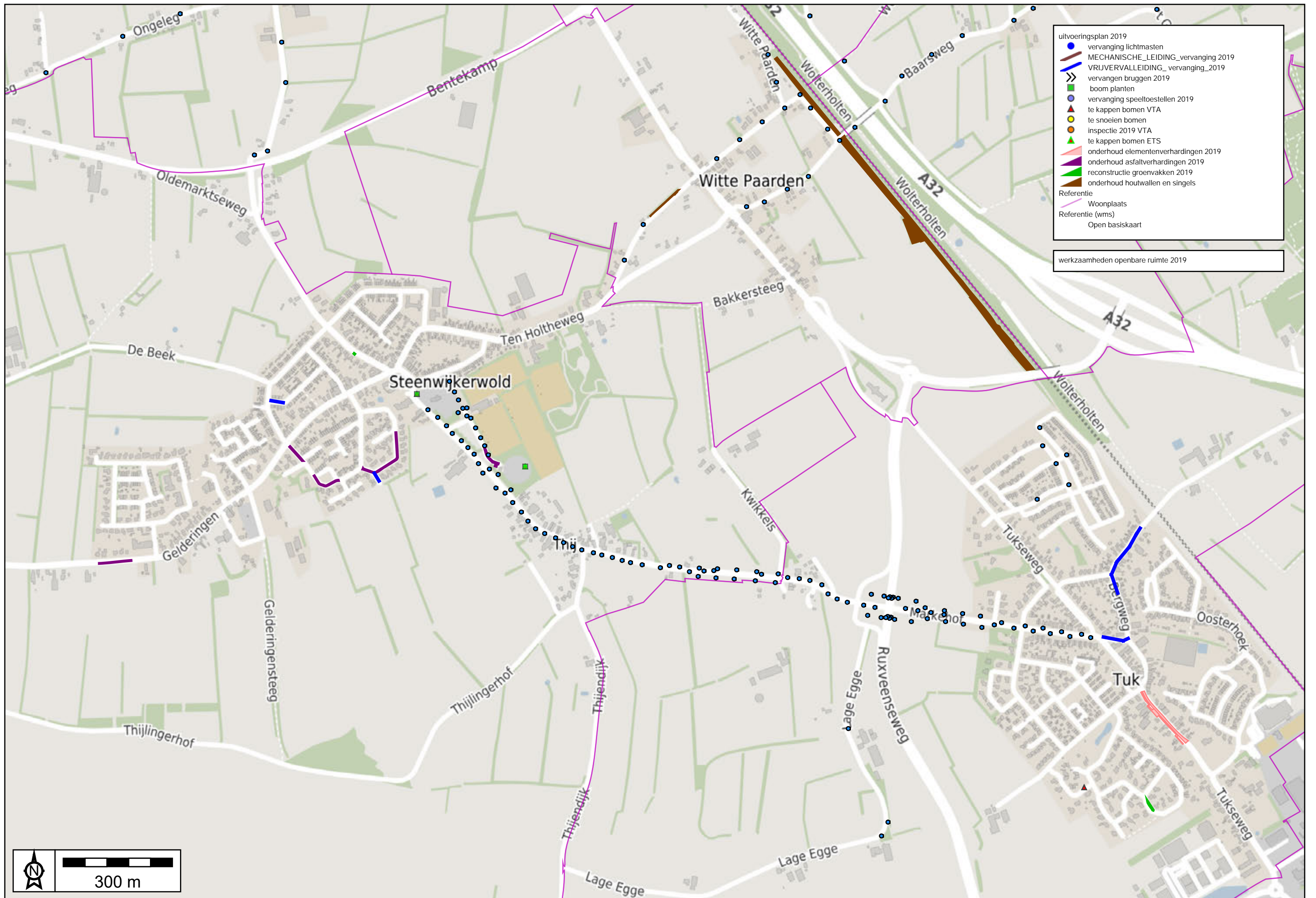
Belt-Schutsloot

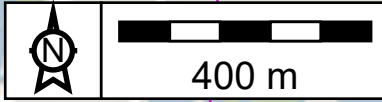
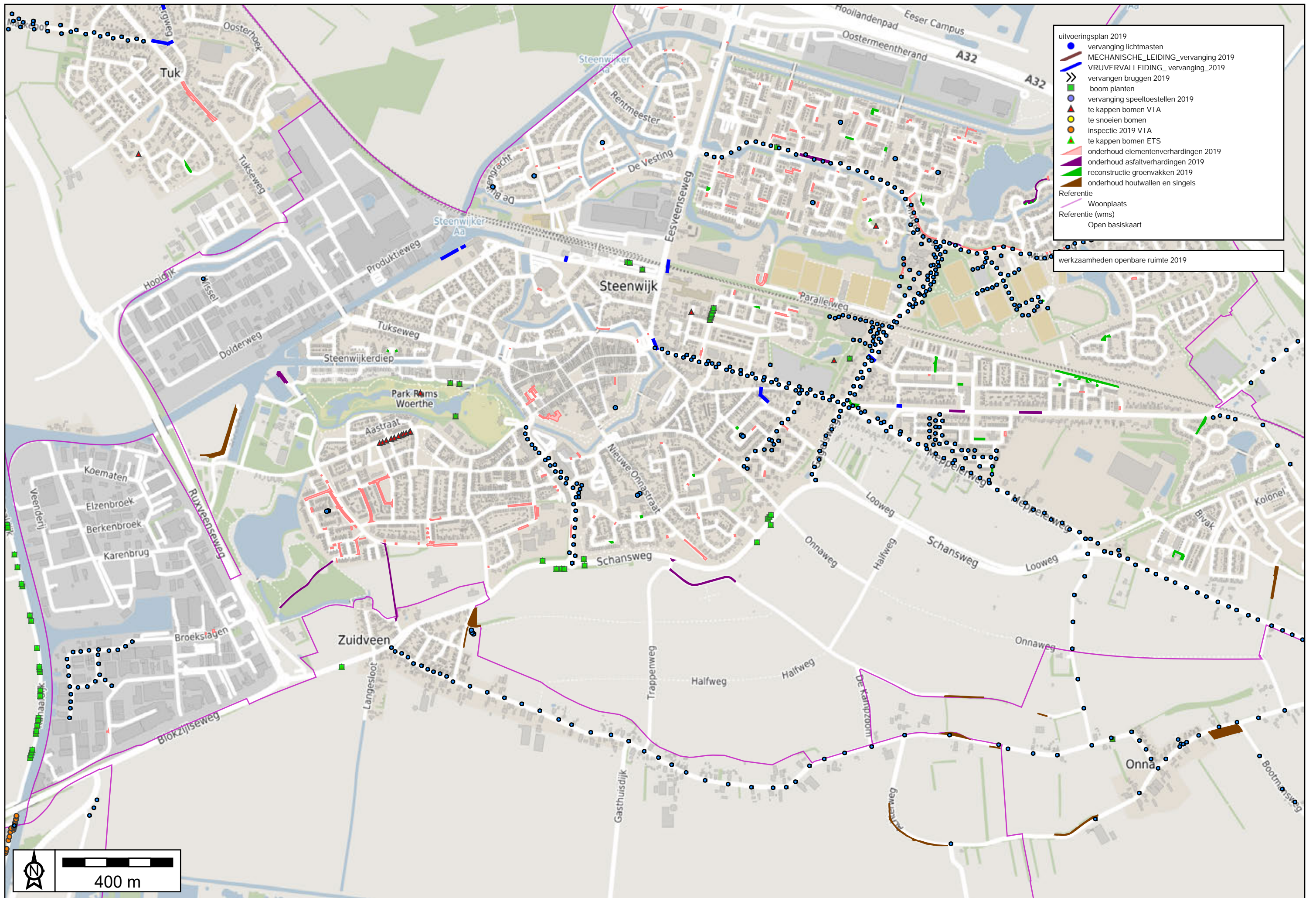
- 2018
- 2019
- 2020
- 2021
- 2022
- 2023
- 2024
- 2025
- 2026
- 2027
- 2028
- 2029
- 2030
- 2031
- 2032
- 2033
- 2034
- 2035
- 2036
- 2037
- 2038
- 2039
- 2040
- 2041
- 2042
- 2043
- 2044
- 2045
- 2046
- 2047
- 2048
- 2049
- 2050
- 2051
- 2052
- 2053
- 2054
- 2055
- 2056
- 2057
- 2058
- 2059
- 2060
- 2061
- 2062
- 2063
- 2064
- 2065
- 2066
- 2067
- 2068
- 2069
- 2070
- 2071
- 2072
- 2073
- 2074
- 2075
- 2076
- 2077
- 2078
- 2079
- 2080
- 2081
- 2082
- 2083
- 2084
- 2085
- 2086
- 2087
- 2088
- 2089
- 2090
- 2091
- 2092
- 2093
- 2094
- 2095
- 2096
- 2097
- 2098
- 2099
- 2100

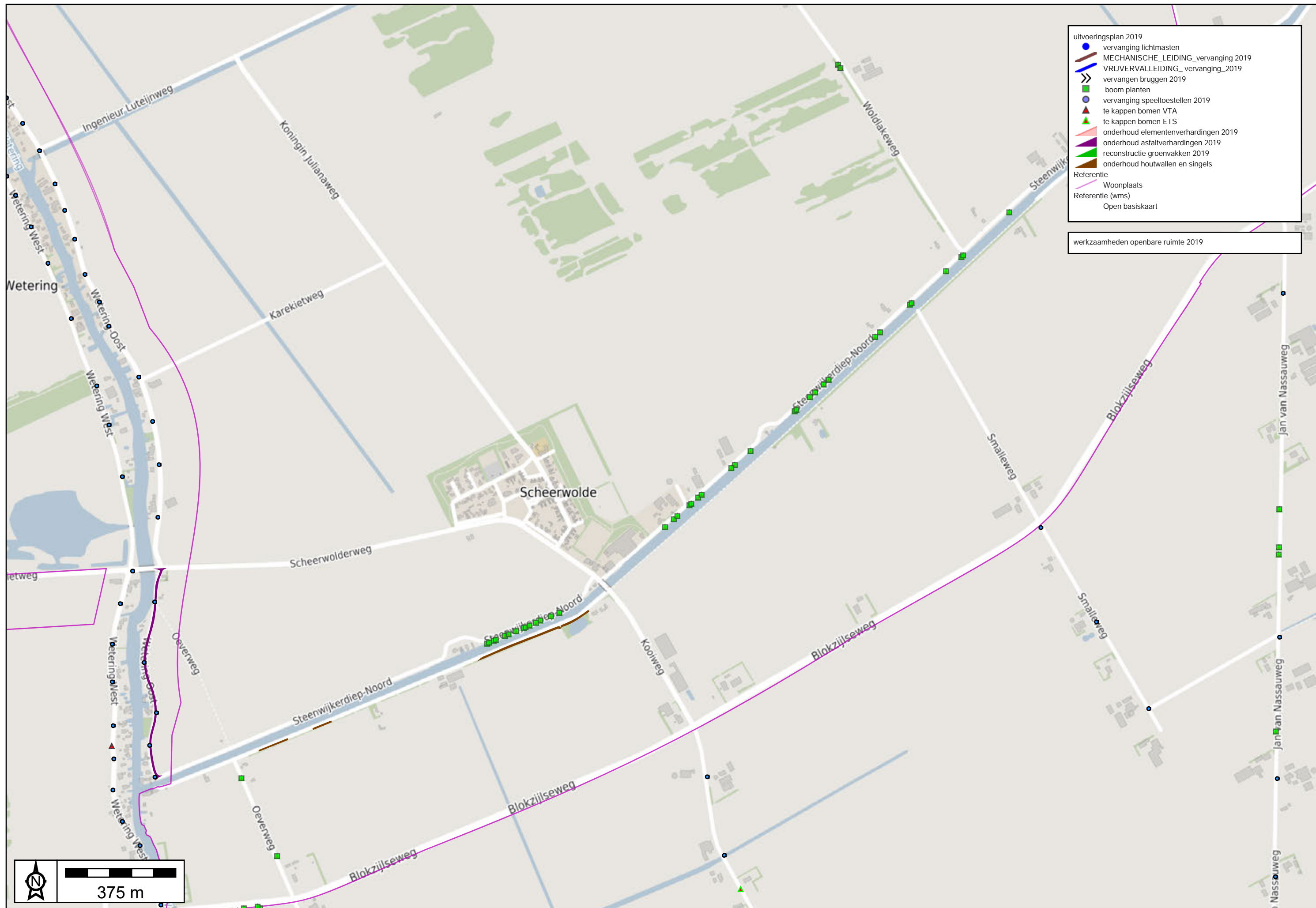

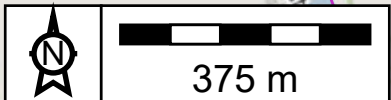

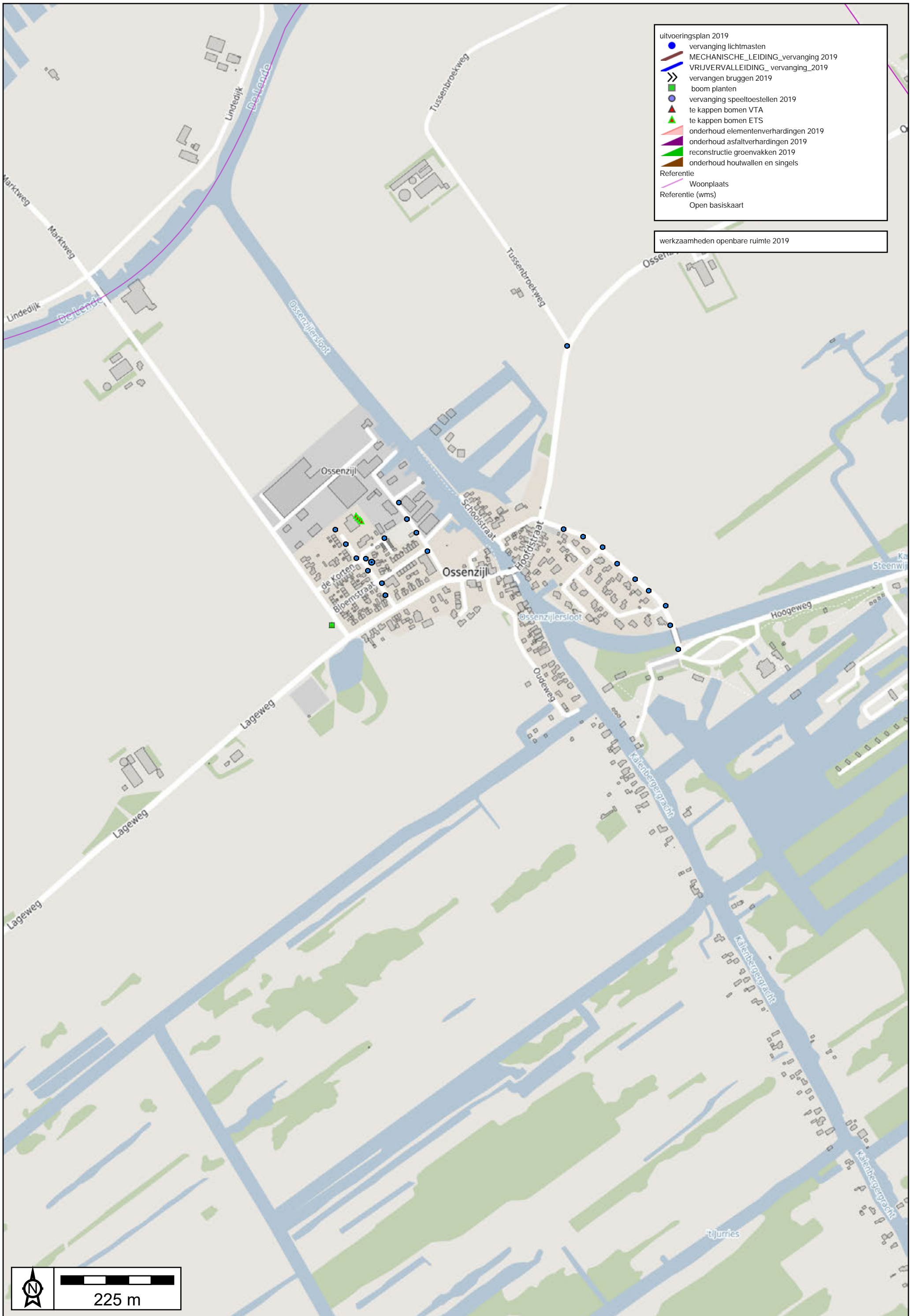

- uitvoeringsplan 2019
- vervanging lichtmasten
 - MECHANISCHE_LEIDING_vervanging_2019
 - VRIJVERVALLEIDING_vervanging_2019
 - >> vervangen bruggen 2019
 - boom planten
 - vervanging speeltoestellen 2019
 - ▲ te kappen bomen VTA
 - ▲ te kappen bomen ETS
 - onderhoud elementenverhardingen 2019
 - onderhoud asfaltverhardingen 2019
 - reconstructie groenvakken 2019
 - onderhoud houtwallen en singels
- Referentie
- Woonplaats
 - Referentie (wms)
 - Open basiskaart

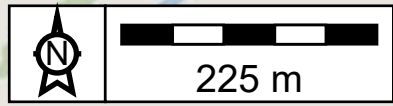
werkzaamheden openbare ruimte 2019

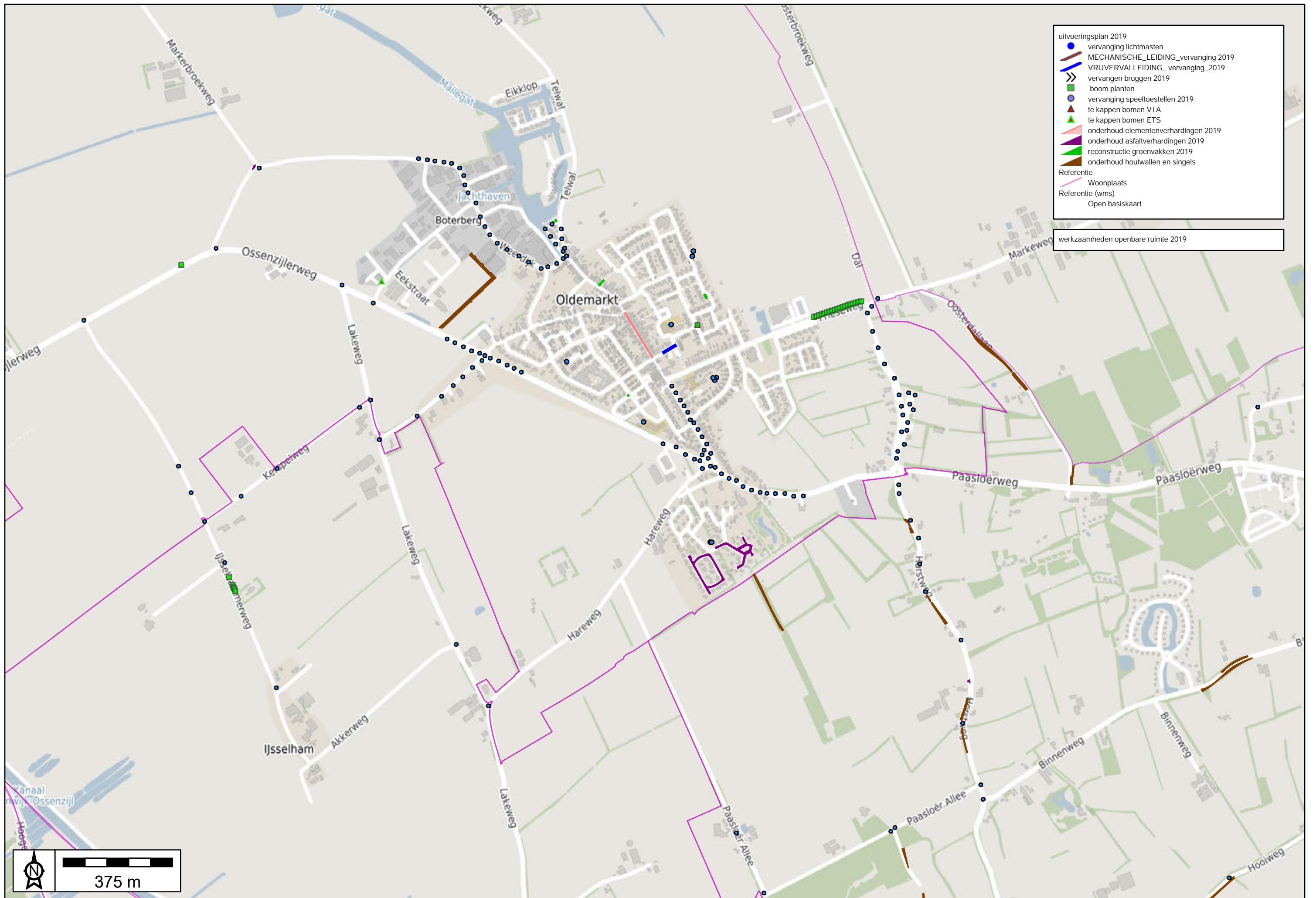

- uitvoeringsplan 2019
- vervanging lichtmasten
 - MECHANISCHE LEIDING_ vervanging 2019
 - VRIJVERVALLEIDING_ vervanging_2019
 - >> vervangen bruggen 2019
 - boom planten
 - vervanging speeltoestellen 2019
 - ▲ te kappen bomen VTA
 - ▲ te kappen bomen ETS
 - onderhoud elementenverhardingen 2019
 - onderhoud asfaltverhardingen 2019
 - reconstructie groenvakken 2019
 - onderhoud houtwallen en singels
- Referentie
- Woonplaats
 - Referentie (wms)
 - Open basiskaart

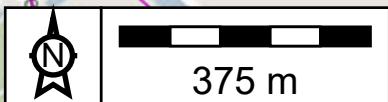
werkzaamheden openbare ruimte 2019

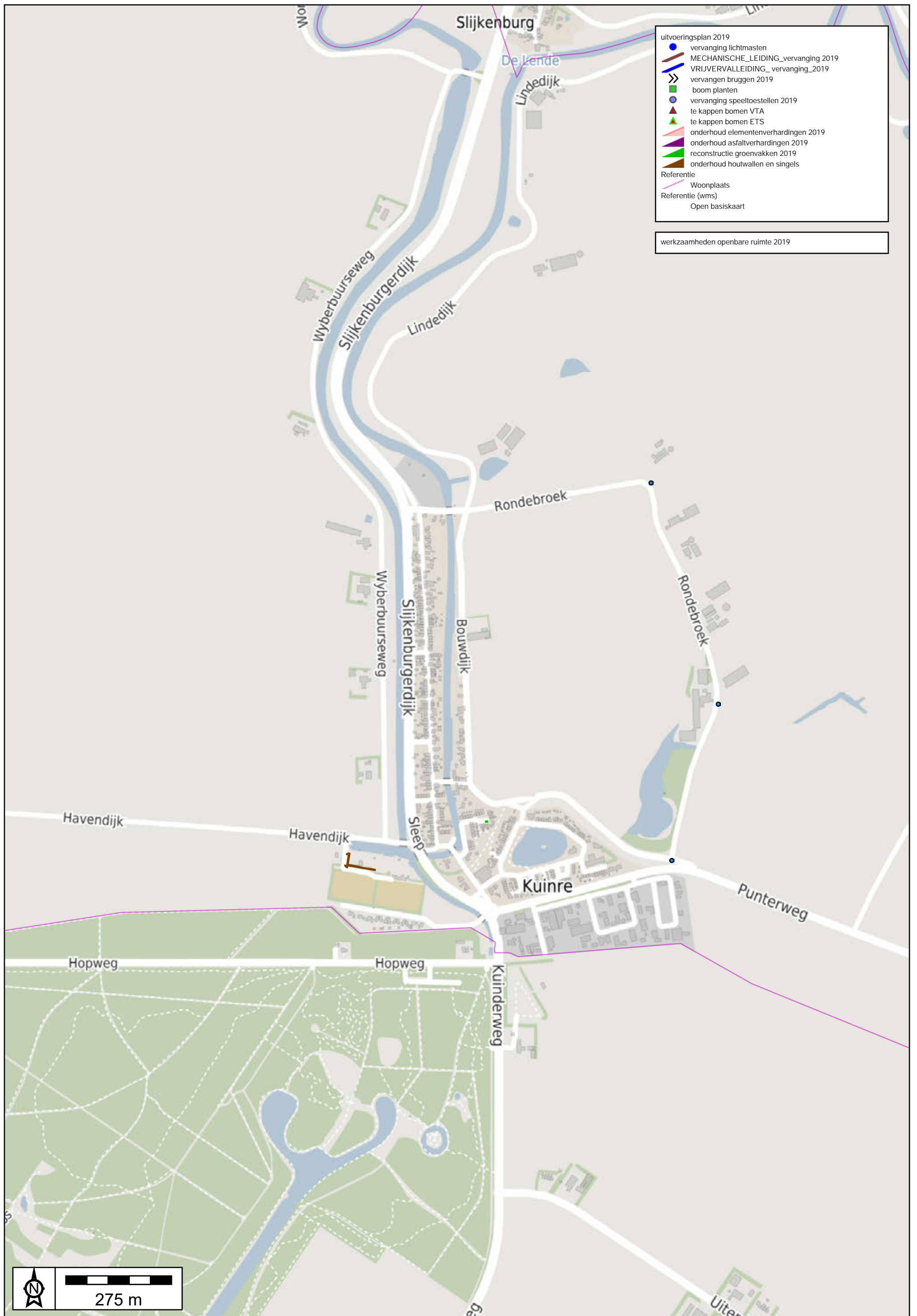

- uitvoeringsplan 2019
- vervanging lichtmasten
 - MECHANISCHE_LEIDING_vervanging 2019
 - VRIJVERVALLEIDING_vervanging_2019
 - >> vervangen bruggen 2019
 - boom planten
 - vervanging speeltoestellen 2019
 - ▲ te kappen bomen VTA
 - ▲ te kappen bomen ETS
 - onderhoud elementenverhardingen 2019
 - onderhoud asfaltverhardingen 2019
 - reconstructie groenvakken 2019
 - onderhoud houtwallen en singels
- Referentie
- Woonplaats
 - Referentie (wms)
 - Open basiskaart

werkzaamheden openbare ruimte 2019

- uitvoeringsplan 2019
- vervanging lichtmasten
 - MECHANISCHE_LEIDING_vervanging_2019
 - VRIJVERVALLEIDING_vervanging_2019
 - >> vervangen bruggen 2019
 - boom planten
 - vervanging speeltoestellen 2019
 - ▲ te kappen bomen VTA
 - ▲ te kappen bomen ETS
 - onderhoud elementenverhardingen 2019
 - onderhoud asfaltverhardingen 2019
 - reconstructie groenvakken 2019
 - onderhoud houtwallen en singels
- Referentie
- Woonplaats
 - Referentie (wms)
 - Open basiskaart

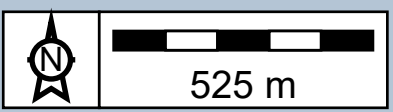
werkzaamheden openbare ruimte 2019

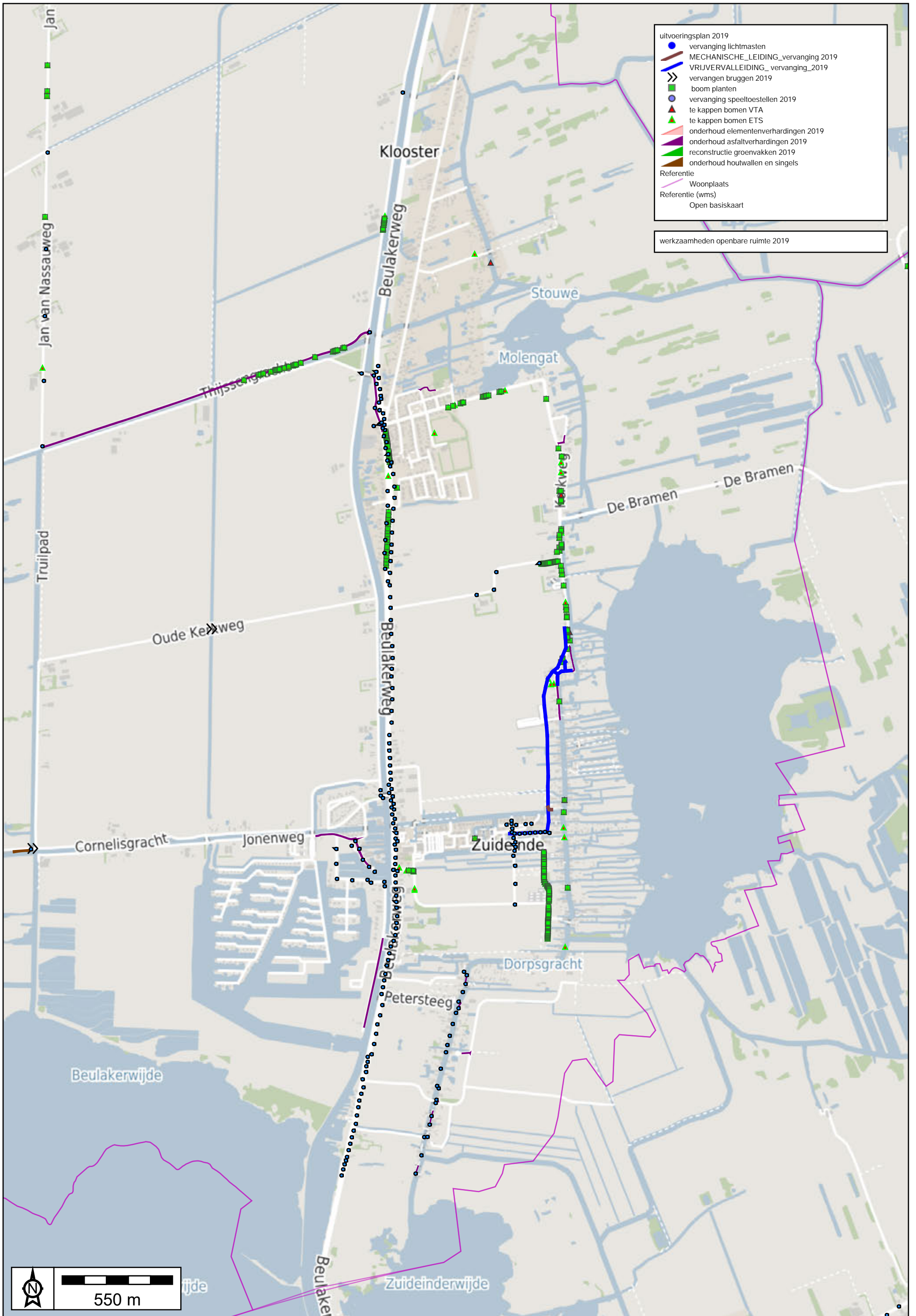

- uitvoeringsplan 2019
- vervanging lichtmasten
 - MECHANISCHE LEIDING_ vervanging 2019
 - VRIJVERVALLEIDING_ vervanging_2019
 - >> vervangen bruggen 2019
 - boom planten
 - vervanging speeltoestellen 2019
 - ▲ te kappen bomen VTA
 - ▲ te kappen bomen ETS
 - onderhoud elementenverhardingen 2019
 - onderhoud asfaltverhardingen 2019
 - reconstructie groenvakken 2019
 - onderhoud houtwallen en singels
- Referentie
- Woonplaats
 - Referentie (wms)
 - Open basiskaart

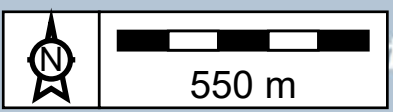
werkzaamheden openbare ruimte 2019

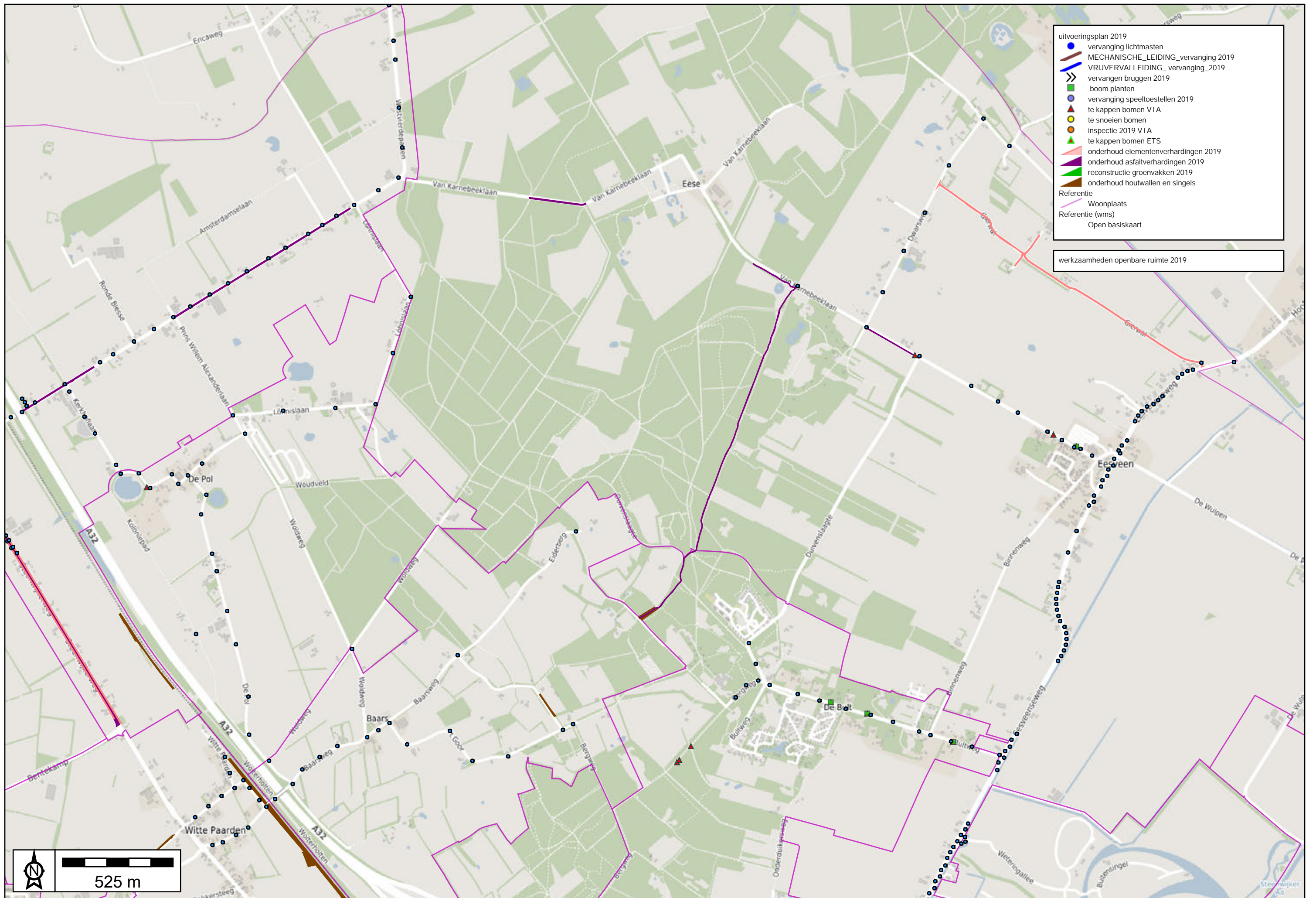

- uitvoeringsplan 2019
- vervanging lichtmasten
 - MECHANISCHE_LEIDING_vervanging_2019
 - VRIJVERVALLEIDING_vervanging_2019
 - >> vervangen bruggen 2019
 - boom planten
 - vervanging speeltoestellen 2019
 - ▲ te kappen bomen VTA
 - ▲ te kappen bomen ETS
 - onderhoud elementenverhardingen 2019
 - onderhoud asfaltverhardingen 2019
 - reconstructie groenvakken 2019
 - onderhoud houtwallen en singels
- Referentie
- Woonplaats
 - Referentie (wms)
 - Open basiskaart

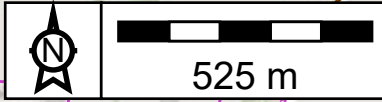
werkzaamheden openbare ruimte 2019

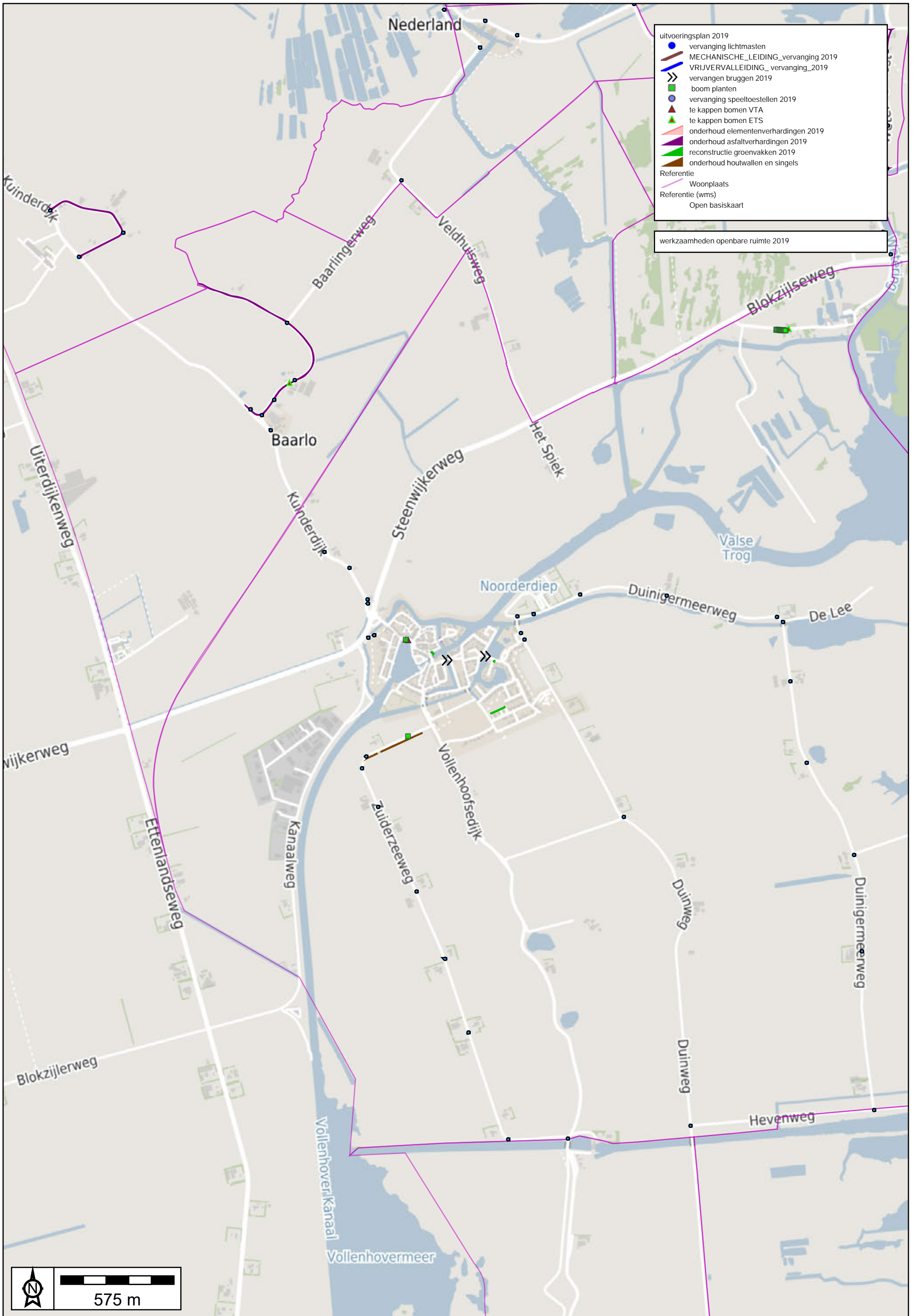

- uitvoeringsplan 2019
- vervanging lichtmasten
 - MECHANISCHE_LEIDING_vervanging 2019
 - VRIJVERVALLEIDING_vervanging_2019
 - >> vervangen bruggen 2019
 - boom planten
 - vervanging speeltoestellen 2019
 - ▲ te kappen bomen VTA
 - te snoeien bomen
 - inspectie 2019 VTA
 - ▲ te kappen bomen ETS
 - onderhoud elementenverhardingen 2019
 - onderhoud asfaltverhardingen 2019
 - reconstructie groenvakken 2019
 - onderhoud houtwallen en singels
- Referentie
- Woonplaats
 - Referentie (wms)
 - Open basiskaart

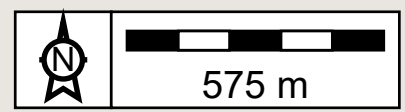
werkzaamheden openbare ruimte 2019

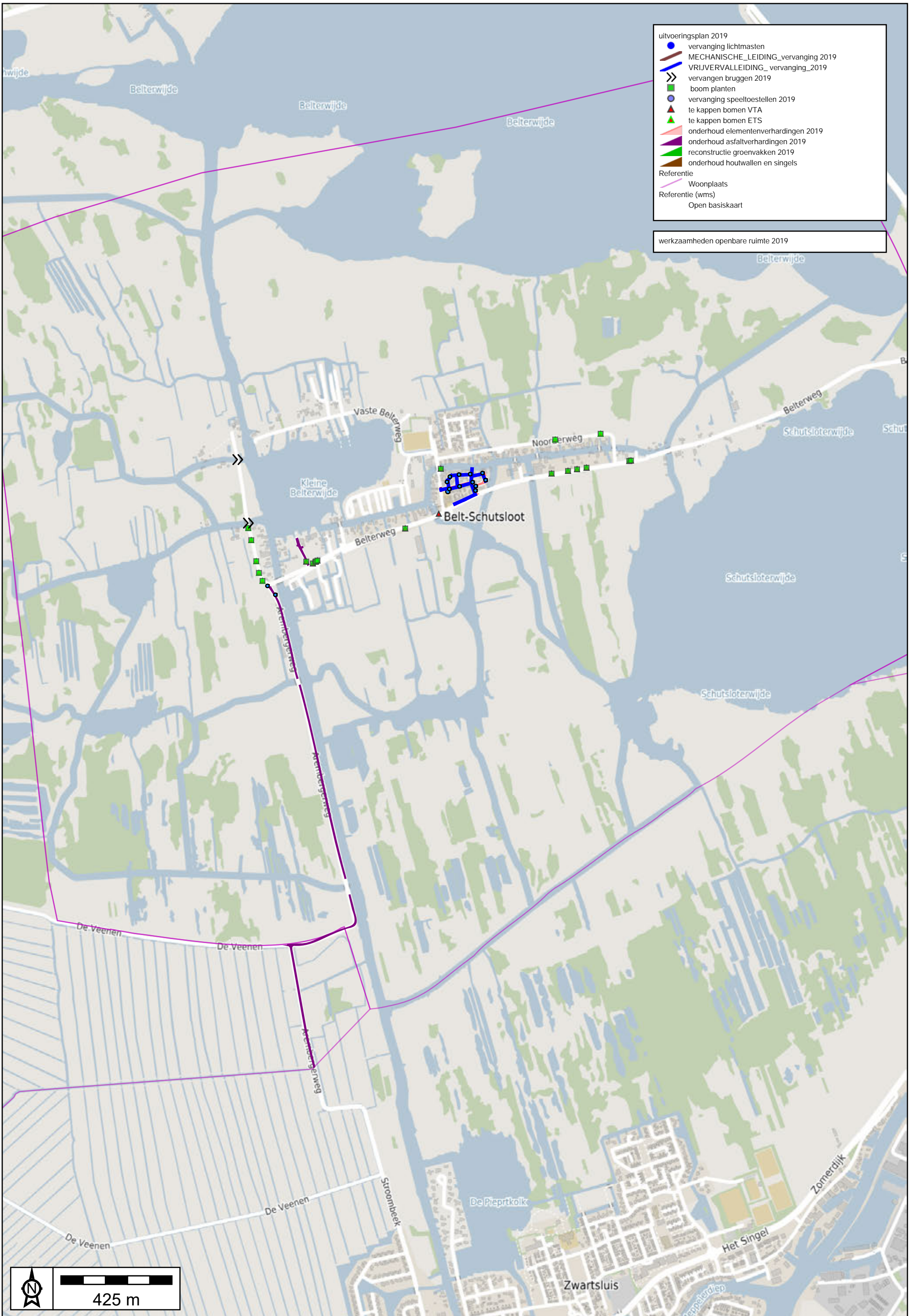

- uitvoeringsplan 2019
- vervanging lichtmasten
 - MECHANISCHE_LEIDING_vervanging_2019
 - VRIJVERVALLEIDING_vervanging_2019
 - >> vervangen bruggen 2019
 - boom planten
 - vervanging speeltoestellen 2019
 - ▲ te kappen bomen VTA
 - ▲ te kappen bomen ETS
 - onderhoud elementenverhardingen 2019
 - onderhoud asfaltverhardingen 2019
 - reconstructie groenvakken 2019
 - onderhoud houtwallen en singels
- Referentie
- Woonplaats
 - Referentie (wms)
 - Open basiskaart

werkzaamheden openbare ruimte 2019

- uitvoeringsplan 2019
- vervanging lichtmasten
 - MECHANISCHE_LEIDING_vervanging 2019
 - VRIJVERVALLEIDING_vervanging_2019
 - >> vervangen bruggen 2019
 - boom planten
 - vervanging speeltoestellen 2019
 - ▲ te kappen bomen VTA
 - ▲ te kappen bomen ETS
 - onderhoud elementenverhardingen 2019
 - onderhoud asfaltverhardingen 2019
 - reconstructie groenvakken 2019
 - onderhoud houtwallen en singels
- Referentie
- Woonplaats
 - Referentie (wms)
 - Open basiskaart

werkzaamheden openbare ruimte 2019

